

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет української філології та журналістики
Кафедра української літератури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувачка кафедри української
літератури

доц. Демченко А. В.

«29» серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
(КІНЕЦЬ ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТОЛІТТЯ)»**

спеціальності: 014 Середня освіта (українська мова і література);

факультет української філології та журналістики

2019–2020 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Історія української літератури (кінець XIX – поч. XX століття)» для студентів за спеціальністю: 014 Середня освіта (українська мова і література)

Розробник: Немченко І.В., кандидат філологічних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри української літератури

Протокол № 1 від «29» серпня 2019 року

Завідувачка кафедри української літератури

(доц. Демченко А.В.)
(підпис)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4/4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 014 Середня освіта (українська мова і література)	Нормативна	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 120/120		Семестр	
		5-й	5-й
		Лекції	
		22 год.	10 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	Рівень вищої освіти: бакалавр	Практичні, семінарські	
		20 год.	8
		Консультація	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		78 год.	102 год.
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 35% / 65%

для заочної форми навчання – 15% / 8%

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Програма нормативної дисципліни спрямована на поглиблення знань, умінь і навичок студентів із «Історії української літератури (кінець XIX – поч. XX століття)».

Мета навчальної дисципліни: сформування у студентів уявлення про український літературний процес ХІХ століття, його характерні риси та тенденції розвитку, найзначніші здобутки письменників різних генерацій у цей період; дати ґрунтовні знання з творчості таких митців, як Леся Українка, М. Коцюбинський, В. Стефаник, О. Кобилянська, О. Олесь, Марко Черемшина, М. Вороний, М. Чернявський та інші письменники, чії тексти пропонуються до вивчення у вищій і загальноосвітній школі.

1.2. Основні **завдання** вивчення дисципліни «Історії української літератури (кінець ХІХ – поч. ХХ століття)»:

- **методичні:** сформувати у студентів такий рівень сприйняття й інтерпретації художніх та літературно-критичних текстів, щоб вони могли виробити власну думку про кожний твір та його місце у літературному процесі, вправно використовувати сучасну термінологію і самостійно аналізувати недостатньо досліджений літературознавцями матеріал;
- **пізнавальні:** дати уявлення про характерні риси українського літературного процесу ХІХ століття, проаналізувати найяскравіші його явища, спрямувати студентів на осмислення української літератури як цілісності, на активізацію їхньої пізнавальної діяльності шляхом прилучення до самостійного читання й аналізу творів сучасного письменства, написання рефератів, різного роду доповідей, рецензій тощо;
- **практичні:** підготувати студентів до професійної діяльності, сформувати у них уміння цікаво і доступно розкривати художнє розмаїття нової української літератури перед учнями і будь-якою аудиторією.

1.3. У результаті вивчення курсу студент оволодіває програмними **компетентностями:**

Інтегральна компетентність : здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності :

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності :

Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови й літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання української мови й літератури.

Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного кругогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

Здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.

Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.

Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових

компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.

Очікувані результати навчання:

Знання:

Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури.

Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.

Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

Уміння:

Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в професійній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.

Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства. Використовує гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

Комунікація:

Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

Автономія і відповідальність:

Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

Міждисциплінарні зв'язки: історія літератури як навчальна дисципліна передбачає встановлення міжпредметних зв'язків з іншими дисциплінами, зокрема з філософією, загальним мовознавством, історією, культурологією, зарубіжною літературами. Такий підхід зумовлює цілісне сприйняття навчального матеріалу та його ефективне засвоєння.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120/ 120 годин або 3 / 3 кредити ECTS.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Література кінця XIX – початку XX ст. в історичному та культурному контексті. Творчий розвиток традицій Т.Шевченка. Виступи письменників (І. Франко, Леся Українка, В. Стефаник, О. Кобилянська, О. Олесь, М. Вороний, М. Чернявський, В. Винниченко) за піднесення ідейно-художнього рівня письменства. Еволюція художнього мислення на зламі століть.

Поглиблене розуміння суспільної ролі літератури, конкретизація принципу народності. Нові риси реалізму. Кінець XIX – початок XX ст. – доба модернізму в українській літературі. Орієнтація на течії в європейських літературах: пантеїстична, метафізична, містична філософія в довершених формах лірики. Зародження і розвиток нових принципів зображення людини. Антропоцентризм у літературі цього періоду, розбудова внутрішнього, духовного космосу, спрямованого на досягнення трансцендентної сутності буття, протиставленого хаосу. Філософські засади літературної творчості: відхід від позитивізму, зв'язок із течіями інтуїтивізму та екзистенціалізму. Реакція проти міметичних форм відображення дійсності. Література як «інша реальність». Видавництво «Молода муза»(1906-1909), журнал «Українська хата» (1909-1914), «Дзвін».

Літературний дискурс раннього українського модернізму. «Відозва» М.Вороного та віршований відгук на неї І.Франка («Посвята Миколі Вороному», поема «Лісова ідилія»). Виступи Г.Хоткевича, М.Сріблянського, Г.Чупринки, О.Луцького. Літературно-художні альманахи «З-над хмар і долин» (Одеса, 1903р.), «З потоку життя» (Херсон, 1905), «Перша ластівка» (Херсон, 1905) як спроба оновлення «старої» реалістичної школи. Дискусійні моменти раннього українського модернізму. Сучасні дослідники Т.Гундорова, Н.Шумило, С.Павличко, Я.Поліщук, В.Моренець, Ю.Ковалів про український модернізм у порівнянні із загальноєвропейським та світовим. Поєднання принципу краси з націєтворчою ідеєю як особливістю раннього українського модернізму. Різноманітність напрямів і течій у літературі кінця XIX – п. XX ст. Світоглядно-естетичний поліфонізм української поезії цього періоду. Синкретизм мистецтва і широке застосування його в епічних формах. Жанрова своєрідність доробку письменників. Розквіт новелістики. Оновлення великих епічних форм.

Неоромантизм в українській літературі к.ХІХ – п.ХХст. і творчість Лесі Українки. Структурно-семантична парадигма неоромантизму, яскраві його представники. Філософські та літературно-естетичні погляди Лесі Українки. Літературознавство та критика про творчість письменниці.

Циклічність та принципи музичного поліфонізму у структурі збірок «На крилах пісень» (1893), «Думи і мрії» (1899), «Відгуки» (1902). Творчість Лесі Українки, як найвизначнішого представника українського неоромантизму. Домінантні мотиви та образи, світоглядні категорії, жанри. Інтимно-психологічні, громадянські вірші, що залишились поза збірками. Елементи епосу в поемах Лесі Українки, міграція мотивів та образів у творчості поетеси. Поеми в контексті творчого саморозвитку письменниці («Роберт Брюс, король шотландський», «Самсон», «Давня казка», «Ізоolda Білорука»).

Леся Українка як зачинатель «нової драми» в українській літературі. Жанрові різновиди її драматургії (драматична поема, драматичний діалог, етюд, власне драма, драма-феєрія). «Одержима» – перший зразок філософсько-психологічної драматичної поеми. Автобіографічні імпульси твору.

Концепція репресованої культури в драмах «Вавилонський полон», «На руїнах». Тема духовного рабства та шляхів його подолання. «Кассандра» – твір пересторога в національному часопросторі. Джерела драми, антитеза як основний прийом композиції.

Проблема життєвого вибору творчо обдарованої особистості в драмах «У пущі», «Оргія». Концепція свободи творчості. Повернення до теми національної неволі у драмі «Бояриня». Національно-визвольна ідея у творі, проблема пасивності зради. Оригінальне трактування світових образів у драмі «Камінний господар». Моральне кредо письменниці, ідеал краси, прагнення вищої духовної сутності у драмі-феєрії «Лісова пісня». Символізація життєвого циклу у творі. Роль образів музики та природи, персоніфікація природних сил у драмі. Новаторство Лесі Українки-драматурга.

Ранній український модернізм і творчість М.Вороного. Полеміка М.Вороного з І.Франком. Поезія і театр у житті митця. Збірки «Ліричні поезії» (1911), «В сяйві мрій» (1913). Історія видання збірок поета. Праці Г.Вервеса, А.Ткаченка, Т.Гундорової про

М.Вороного. Трансформація історіософських мотивів у поема «Євшан-зілля». Мотиви та образи лірики М.Вороного. Сакралізація сфери естетичного у творчості митця («Мавзолей», «Краса»). Цикл «Мандрівні елегії» як зразок формування символістичного дискурсу поезії М.Вороного. Інтертекстуальний зв'язок віршів митця з французьким і російським символізмом. Реалізація художньо-світоглядної категорії любові («Палімпсест», цикли «За брамою раю», «Разок намиста»). Естетизація патріотичного почуття («Ти не моя!», «Коли ти любиш рідний край...»). Актуалізація жанрових форм елегії, сонета, епіталами, мадригала, октави, тріолетів, експромтів. Зусилля митця щодо реалізації програми зближення української поезії з європейською.

Творчість Олександра Олеся в контексті становлення українського символізму.

Олександр Олесь як один із найвизначніших представників українського модернізму. «Проблема Олеся» – інтепретація творчості митця І.Франком, С.Єфремовим, М.Євшаном, О.Грицаєм, П.Филиповичем, Г.Костюком, М.Неврлим, В.Петровим, Л.Голомб, О.Камінчук та ін. Збірка письменника «З журбою радість обнялась» (1907) як художнє означення плину життя в його діалектичній суперечності. Домінантні мотиви й образи, поєднання символічних і неоромантичних концепцій, національних і європейських засад у віршах митця. Суспільно-культурний резонанс наступних збірок: «Будь мечем моїм» (1909), «Поезії. Книга III» (1911), «Поезії. Книга V» (1917). Творчість О.Олеся періоду еміграції (1919 - 1944). Збірки «Чужиною. Книга VII» (1919), «Княжа Україна» (1930), «Поезії. Книга X», «Кому повім печаль мою... Книга XI» (1931). Посилення аналітичного начала творчості митця, своєрідність розробки теми України, ностальгійний мотив туги. Оцінка еміграційної лірики сучасними дослідниками (Л.Голомб, О.Камінчук, П.Ляшкевич). Жанрові форми лірики Олександра Олеся (пісня, романс, гімн. Молитва, лірична медитація, ліричний портрет, стилізація фольклорних форм). Олесь – драматург, творець поетичної символічної драми («Над Дніпром», «Золота нитка», «По дорозі в казку», «Ніч на полонині»).

Реалістичні тенденції в розвитку української поезії і творчість В.Самійленка.

І.Франко, М.Рильський, М.Зеров про письменника. Багатогранність художнього таланту В.Самійленка. Оригінальні твори та переклади. Мотиви та поетика віршів, оновлення жанрових форм української лірики. Засоби і прийоми сатири у творчості поета (пародія, травестія, гротеск, метаморфоза). Гумористичні та сатиричні твори, їх тематичне багатство («Ельдорадо», «Пісня про віщого Василя», «Собаки», «На печі», «Патріот Іван»). Синтез неокласичних і романтичних тенденцій у віршах митця. Огляд прозових творів («Ідеальний чоловік», «Патріот»).

Літературне угруповання «Молода Муза». І.Франко й молодомузівці. Остап Луцький як теоретик «Молодої Музи». Естетична платформа «Молодої Музи». Сецесійні мотиви та образи у творчості галицьких поетів. Збірки П.Карманського «З теки самоубийця...» (1899), «Ой люлі, смутку» (1906), «Блудні огні» (1907), «Пливем по морі тьми» (1909). Самотність, розчарування, песимізм – доміантні мотиви лірики митця. І.Франко про творчість П.Карманського. Модифікація медитативної цвинтарної лірики письменника. Сильові поєднання символізму, неоромантизму у віршах П.Карманського. Своєрідність творчості В.Пачовського. Збірки «Розсипані перли» (1901), «На стоці гір» (1907), «Ладі й Марені терновий вінок мій» (1913). Поєднання настроїв смутку, туги і сили любовного почуття, міфічних і символічних істот, використання фольклорної поетики у творчості митця. Поетичний доробок Сидора Твердохліба – збірка «В свічаді плеса» (1908). Домінантні символи чорного птаха, кривавої повені, передбачення глобальної катастрофи.

Доробок Б.Лепкого. Безпосередній зв'язок поезії з першими проявами модернізму в українській літературі. Органічне поєднання у ліриці фольклорних елементів і світових мотивів. Б.Лепкий і «Молода Муза». Громадянська лірика поета (цикли «Шевченко», «О, пісне!», збірки поезії «Осінь», «Листки падають»). Біблійна символіка, філософські узагальнення в поемах «Буря», «Ноктюрн», циклі «Листки Катрусі», віршах «Батько і син», «На Голгофу». Прозова спадщина письменника. Тетралогія «Мазепа», оцінка твору

критикою. Проблема християнізації Русі у повісті «Вадим». Відтворення епохи Руїни у повісті «Крутіж». Традиції Б.Лепкого в українській літературі.

Художня реалізація принципів синкретизму у доробку С.Черкасенка. Національно-патріотичні концепти ранньої поетичної творчості. Драматургія. Символістські драматичні поеми «Казка старого млина», «Про що тирса шелестіла...». Історична драма «Северин Наливайко». Проблематика творчості, неоромантична та символістська спрямованість доробку митця.

В.Винниченко – найвизначніший представник українського неореалізму. Історія вивчення творчості митця. І.Франко, Леся Українка, С.Єфремов про В.Винниченка. Вивчення творчості письменника М.Жулинським, І.Дзеве́рніним, Л.Дем'янівською, В.Хархун. Мала проза письменника початку ХХст. Лаконізм, психологізм, введення нових соціальних типажів: революціонер, політв'язень. Майстерність відтворення масових сцен. Контрасти соціального та психологічного плану, їх переплетення в долях героїв, різноманітних життєвих ситуаціях («На пристані», «Біля машини», «Краса і сила»). Трагізм становища талановитої людини з наймитської бідноти («Раб краси»). Відгомін подій 1905-1907р.р. у малій прозі В.Винниченка. Нова «Салдатики!».

Українська національна ідея та шляхи її художнього осмислення в крізь призму гумору та сатири у малій прозі письменника («Уміркований та щирий», «Малорос-європеець»). Оповідання В.Винниченка про дітей. «Кумедія з Костем»: нескладна фабула і ефект «оманливого сподівання». Неоднозначне трактування дитячих характерів («Федько-халамидник»).

Велика проза Винниченка. Проблема «чесності з собою» – домінуюча риса творів письменника. Конкордизм, як власна модель світоустрою, у романі письменника «Слово за тобою, Сталіне». Тема України в період Радянського Союзу, як вплив «імперіо-асимілятора» на національний характер колонізованого у творі. Проблема шлюбу, двійництва людини в романі «Записки Кирпатого Мефістофеля». «Сонячна машина» – перший в Україні фантастичний роман. Г.Костюк, П.Федченко, А.Волков, Г.Сиваченко, А.Градовський про жанр твору. Г. Баран про жанр пантопія, як цілісне осмислення твору Винниченка.

Новаторський характер драматургії Винниченка. Розширення проблематики української драми. Порушення соціальних і моральних проблем, своєрідність їх втілення в п'єсах «Чорна Пантера і Білий Медвідь», «Пригвожені», «Між двох сил».

Публіцистика. «Відродження нації». Щоденники. Творчі здобутки Винниченка у національному і світовому вимірі. Особливості неореалістичного стилю письменника, включення в нього прийомів імпресіоністичного, символістського, експресіоністичного письма.

М.Коцюбинський – майстер української прози кінця ХІХ – початку ХХст. Творча еволюція М.Коцюбинського. Особливості поезики ранніх оповідань («Харитя», «Ціпов'яз»). Тема ламання національно-патріархальних традицій у татарському селі в нових суспільно-економічних умовах («В путях шайтана», «На камені»). Відтворення волелюбних традицій українського народу в романтичному пригодницькому оповіданні «Дорогою ціною».

Мозаїчний тип новели, як зразок імпресіоністичного стилю письменника («Невідомий», «Цвіт яблуні», «Intermezzo»). Проблема розвоєння особистості в етюді «Цвіт яблуні». Типологічна спорідненість твору із зразками світової літератури. Відгомін революційних подій початку ХХ ст. у новелістиці письменника. Оманливий прийом драми, концепція естетизму у новелі «Intermezzo». Сильові особливості повісті «Fata morgana» (ущільненість композиції, відсутність хронологічної послідовності в розгортанні подій). Лірико-імпресіоністичний стиль та неоромантична ідея утвердження духовних цінностей у повісті «Тіні забутих предків». Жанрова природа новелістики М.Коцюбинського (нарис,

етюд, образок, акварель, ескіз). Екзистенційна проблематика прози та її розв'язання з позицій гуманізму, віри в людину, сонцепоклонництва.

Тематичний та жанровий діапазон прози О.Маковея. Літературна творчість митця як продовження журналістської роботи. Жанр новели у доробку письменника. Провінційне містечко – об'єкт зображення малої прози Маковея. Викриття дріб'язковості, егоїстичності галицької інтелігенції («Клопоти Савчихи», «Нові часи», «Великий клопіт»). Сатиричне висміювання діяльності «москвофілів», «народовців» («Казка про Невдоволеного Русина», «Народний дім»). Антивоєнне спрямування нарисів «Кроваве поле», «Інвалід». Своєрідність великої прози О.Маковея. Найяскравіші епізоди Хотинської війни 1620-1621 у повісті «Ярошенко». Художнє осмислення постаті П.Сагайдачного у творі. Письменник у критиці.

Неоромантизм в українській прозі к.ХІХ – п.ХХ ст. Творчість О.Кобилянської. Літературно-творчі зв'язки О.Кобилянської з діячами української та європейської літератури. О.Кобилянська у критиці (статті О.Маковея, Лесі Українки, Г.Хоткевича). Літературна полеміка, започаткована статтею С.Єфремова «В поисках новой красоты» (1902). Участь у ній Лесі Українки, І.Франка, Г.Хоткевича. Альманах на пошану О.Кобилянської «За красою» (1905), виданий О.Луцьким.

Повість «Людина» – зразок фемінного, неоромантичного письма. Типологічна схожість героїнь О.Кобилянської з героїнями європейської літератури (німкені Габрієли Ройтер «З доброї родини», англійки Анни Бронте «Незнайомка з Відлфел-Хоу»). Ідейно-художнє новаторство повісті «Царівна». Особливості композиції, засоби характеротворення.

Новелістика О.Кобилянської – самобутнє явище новаторської української прози. Новела «Битва» – зразок лірико-імпресіоністичного письма. Символіка та проблематика твору. Тема жіночої емансипації в новелах «Природа», «Некультурна», «Valse melancoligue», «Він і вона». Ідея відродження людини – основний пафос новелістики Кобилянської. Відображення нестримного пориву до краси і гармонії навколишнього життя в поезії в прозі «Рожі», «Що я любив», «Поети», «Покора».

Багатопроблемна повість «Земля». Тема влади землі в українській і світовій літературі. Сучасна інтерпретація твору у працях О.Ковальчук, В.Пахаренка, Н.Поліщук. Модифікація фольклорних образів, високий філософський зміст повісті «В неділю рано зілля копала». Антимілітарні твори «Назустріч долі», «Юда», «Лист засудженого вояка до своєї жінки». Реалізація національної ідеї в романі «Апостол Черні». Жанрове багатство прози письменниці (нарис, ескіз, психологічна безсюжетна новела, поезія в прозі, ідеологічно-проблемний роман).

Покутська трійця. Синтетичний стиль В.Стефаніка на тлі розвитку європейського експресіонізму. Два періоди творчості В.Стефаніка. Збірки «Синя книжечка» (1899), «Камінний хрест» (1900), «Дорога» (1901), «Моє слово» (1905) – основний доробок першого періоду. Біографічні та суспільні причини тривалої творчої перерви. Твори 1916 – 1933р.р. як новий етап у діяльності письменника. Модифікація жанру новели в доробку Стефаніка. Леся Українка про його твори. Реалістична основа діалогії «Виводили з села», «Стратився». Використання прийому анафоричної ретардації, художньої деталі, метафори, голосіння служить письменнику для зображення абсурдності людського буття.

Майстерність композиції та символіки новели «Камінний хрест», використання прийомів кінематографії. О.Кобилянська про твір. Діалогічна форма знеособлених дійових осіб у новелі «З міста ідучи» сприяє поглибленню картини зубожіння селян. Екзистенційна проблематика у новелах про батьків і дітей («Діти», «Катруся», «Сама-самісінька»). Експресіоністична поетика новели «Новина».

Стислість, лапідарність, драматична напруга викладу у новелі «Синя книжечка». Леся Українка про твір. Новела «Палій» як відгук на соціальні процеси галицького села на межі

століть. Синтез прийомів реалізму, імпресіонізму та експресіонізму у новелі. Новели про події першої світової війни та її наслідки («Діточа пригода», «Гріх (Думає собі Касіяниха)», «Мати»). «Марія» – твір національно-патріотичного звучання, що утверджує ідею єдиної української держави. Уславлення учасників національно-визвольних змагань у новелі «Сини». Монументальний образ батька як людини великої духовної сили.

Еволюція від соціальної та психологічної проблематики до утвердження ідеї української державності у новелах В.Стефаніка. Стиль письменника як синтез реалізму, імпресіонізму, експресіонізму та символізму. Специфіка мови творів письменника.

Лесь Мартович – майстер реалістичного сатиричного оповідання та повісті. Збірки оповідань «Нечитальник» (1889), «Хитрий Панько і інші оповідання» (1900), «Стрибожий дарунок і інші оповідання» (1905). Іронія, в'їдливий сарказм – визначальні риси стилю Марковича в ранньому оповіданні «Лумера». Розробка теми пролетаризації селянства в новелі «Мужицька смерть». Картина цвинтаря як символ безперспективності селянської долі. Запровадження Мартовичем нового жанру – сатирична казка («Стрибожий дарунок», «Пророцтво грішника» та ін.). Викриття морального падіння селян. «Винайдений рукопис про руський край» – сатира проти всіх інституцій класового гноблення людини. Типологічна спорідненість памфлету з твором М.Салтикова-Щедріна «Історія одного міста». Сатиричні твори про вибори в Галичині («Хитрий Панько», «Смертельна справа»). Художній синтез творчості Л.Мартовича – повість «Забобон». Автобіографічні ознаки, алюзія на соціальні та національні події Галичини початку ХХ ст. у творі. Багатство сатиричної палітри Л.Мартовича. Жанрова різноманітність прози, майстерність у застосуванні засобів і прийомів сатиричного письма.

Ліризм як типологічна ознака української прози к. ХІХ – п.ХХ ст. і творчість М.Черемшини. Цикл поезій у прозі «Листки». Експериментування, ліризація, символіка, алегорія, поєднання символістського, неоромантичного, імпресіоністичного стилів. Книга новел «Карби» (1901). Різновиди новел М.Черемшини – суворо-реалістична з елементами імпресіонізму та лірико-імпресіоністична з широким використанням поетики гуцульського фольклору. Образ-символ «карби» в однойменній новелі. «Святий Миколай у гарті», «Більмо» – реалістичні новели з життя гуцульської бідноти. «Чічка», «Карби» – зразки лірико-імпресіоністичної новели. Моторошні картини спустошення Гуцульщини в роки Першої світової війни («Село вигибає», «Село потерпає. Новели з гуцульського життя» (1925)). Симфонізм – головна прикмета специфіки художнього літопису війни. Новели років польської окупації («Ласка», «Писанки», «Верховина»). Ідейно-світоглядна еволюція М.Черемшини, розширення і збагачення проблематики його творів.

Збагачення української прози творами А.Тесленка – талановитого автора реалістичних новел із життя сільської бідноти. Новела – основний жанр письменника. Форма нарації: наявність героя-оповідача, сільського інтелігента, активного учасника зображуваних подій, близького до постаті самого автора.

Зображення життя наймитської голоти («Хуторяночка», «Радощі», «Наука»), потягу талановитих селянських дітей до навчання («Школяр»), участі церкви у політичних репресіях, у переслідуванні учасників революційних подій («У схимника», «Любов до ближнього»). Гуманістичний пафос оповідання «За пашпортом».

Цикл автобіографічних новел, що відтворюють трагічний життєвий шлях талановитого юнака з народу («Поганяй до ями», «Немає матусі», «Прощай життя!»). Сила художнього узагальнення, глибина психологічної експресії, лаконізм стильової манери, тужливий ліризм.

Реалістична основа повісті «Страчене життя». Образи передових людей із середовища «нової демократії» українського села часів реакції. Стислість, лаконізм новел письменника, поєднання ліризму з іронією, сарказмом, трагічна тональність, автобіографізм творів А.Тесленка.

С.Васильченко як майстер імпресіоністичної новели соціального змісту та ліричного звучання. Реалізм і неоромантизм у стильовій манері письменника. Початок творчої праці. Щоденник «Записки вчителя». Перший період творчості. Нові тенденції в зображенні селянського життя. Оповідання «На чужину». Трагедія бідняцького життя, зумовлена нелюдським соціальним ладом («Відьма»); шукання трудящим селянином кращої долі («В темряві»); краса народної душі («На хуторі», «У панів»). Життя сільських учителів у новелістиці С.Васильченка («З самого початку», «Вечеря»). Повість «Талант». Трагічна доля молодого талановитого людини з народу (образ Тетяни). Зображення соціально-політичних рушень в оповіданні «Мужицька арихметика». Засоби гумору у зображенні «арихметики» безземельного селянства. Майстерність художнього синтезу в оповіданні «Чайка». Дитячі оповідання. Посмішка, жарт у дитячих новелах С.Васильченка («Свекор», «Бусурмен», «Роман»). «Дощ» – лірико-імпресіоністичний безсюжетний малюнок сумної долі дітей сільської бідноти. Роль пейзажу, символічний підтекст образу дощу. Праця над повістю про Т.Шевченка «У бур'янах».

Драматургія С.Васильченка. Народнопісенна основа водевілю «На перші гулі». Художня трансформація уснопоетичних образів у ліричній комедії «Не співайте півні, не вменшайте ночі», досконалість композиції. Перекладацька діяльність Васильченка. Особливості творчого методу письменника.

Творчість Михайла Яцківа, що знаменувала собою появу своєрідної художньої моделі модернізму – метафізичного символізму. Виразне відбиття у творчості модерного дискурсу «Молодої Музи».

Суворий реалізм у зображенні дійсності («Красуня», «У наймах», «Шкапа», «Душі кланяються»), вміння майстерно будувати фантастичний сюжет («Мальований стрілець»), звернення до проблем життя і смерті («Де правда?»), використання письменником засобів музики, живопису.

Особливості жанру реалістичного оповідання в прозі Т.Бордуляка. Оригінальність самостійного художнього опрацювання поширених тем («Дай, Боже, здоровля корові», «Мати», «Дід Макар». Трилогія еміграції («Ось куди ми підемо, небого», «Бузьки», «Іван Бразилієць»). Ліричні та епічні елементи розповіді у трилогії. Твори початку ХХ ст., позначені впливом літературних віянь, імпресіоністичної поетики («Жура», «Передновок»). Наявність у них образів-символів (персоніфіковані образи Жури, Переднівку), ліричної схвильованості та експресивності розповіді.

Привабливість морально-етичних, соціальних та національних ідеалів Т.Бордуляка. Самобутність творчої манери письменника-гуманіста.

Творчість Андрія Чайковського. Оцінка І.Франком першої книги А.Чайковського «Спомин з-перед десяти років». Повість «Олюнька». Вивчення психології особистості у сюжетах творів, взятих з власної адвокатської практики («Хто винен?», «За віхоть сіна», «Жаль ваги не має»). Неоромантичні риси прози А.Чайковського: гострий сюжет, винятковість центральних постатей, елементи фантастики, прославлення героїчних вчинків переможців, звернення до фольклору (повісті «За сестрою», «На уходах»).

Змалювання соціально-політичного становища українського суспільства ХVІІ ст. (роман «Сагайдачний»). Нариси «Запорожці», «Петро Конашевич Сагайдачний» – твори, що стали основою для написання роману. Місце спадщини А.Чайковського в історії української літератури. Літературознавчі розвідки про письменника.

Українська література к.ХІХ – п.ХХст. – новий етап у розвитку реалізму. Жанрово-тематичне багатство літератури п.ХХст., урізноманітнення індивідуальних стилів. Світове значення творчості видатних українських письменників к.ХІХ – п.ХХст.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	л а б	ін д	с.р.		л	п	ла б	і н д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1 2	13
Змістовий модуль. Українська література к.ХІХ -п. ХХ століття												
Культурно-історичні передумови розвитку української літератури к.ХІХ-п.ХХ століття. Український модернізм.	2	2					2	2				
Поетична творчість Лесі Українки	2	2					2	2				
Поезія Лесі Українки	2		2				2		2			
Жанрове багатство драматургії Лесі Українки	2	2										
Драматургія Лесі Українки	2		2									
Леся Українка як прозаїк	2					2	2					2
Поеми Лесі Українки	4					4	4					4
Робота над поетичними текстами Лесі Українки	2					2	4					4
Робота над драматичними текстами Лесі Українки	2					2	4					4
Творчість М.Вороного та О.Олеся і модернізм	2	2										
Лірика М.Вороного: мотиви, образи, жанри	2		2									
Робота над текстами М.Вороного	2					2	4					4
Художні виміри лірики О.Олеся	2		2									
Робота над текстами О.Олеся	2					2	4					4
Творчість О.Олеся періоду еміграції	2					2	4					4
Творчість В.Самійленка	2	2					4					4
Літературне угруповання «Молода Муза»	4					4	4					4
Своєрідність творчості	4					4	4					4

реалістичної прози													
Синкретизм стильових модифікацій малої прози Леся Мартовича і Марка Черемшини	2		2										
Сатиричні твори Л. Мартовича про вибори в Галичині («Хитрий Панько», «Смертельна справа»). Картини спустошення Гуцульщини в роки Першої світової війни («Село вигибає», «Село потерпає»). Новели М.Черемшини років польської окупації («Ласка», «Писанки», «Верховина»).	4					4	4						4
Жанрово-стильові особливості доробку А. Тесленка та С.Васильченка	2	2											
Драматургія С.Васильченка	2					2	4						4
Проблематика прози доробку А. Тесленка та С.Васильченка	2		2										
Творчість Михайла Яцківа.	2					2	4						4
Творчість Т.Бордуляка	2					2	4						4
Творчість Андрія Чайковського	4					4	4						4
Усього годин	120	22	20			78	120	10	8				102

5. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1 Українська література к.ХІХ -п. ХХ століття			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	Культурно-історичні передумови розвитку української літератури к.ХІХ-п.ХХ століття. Український модернізм	Кінець ХІХ-початок ХХ ст. – доба модернізму в українській літературі. Орієнтація на течії в європейських літературах: пантеїстична, метафізична, містична філософія в довершених формах лірики. Зародження і розвиток нових принципів зображення людини. Антропоцентризм у літературі цього періоду. Філософські засади літературної творчості:	2

		відхід від позитивізму, зв'язок із течіями інтуїтивізму та екзистенціалізму. Літературний дискурс раннього українського модернізму. Дискусійні моменти раннього українського модернізму. Поєднання принципу краси з націєтворчою ідеєю як особливістю раннього українського модернізму. Структурно-семантична парадигма неоромантизму, яскраві його представники.	
2	Поетична творчість Лесі Українки Жанрове багатство драматургії Лесі Українки	Філософські та літературно-естетичні погляди Лесі Українки. Літературознавство та критика про творчість письменниці. Циклічність та принципи музичного поліфонізму у структурі збірок «На крилах пісень» (1893), «Думи і мрії» (1899), «Відгуки» (1902). Творчість Лесі Українки, як найвизначнішого представника українського неоромантизму. Домінантні мотиви та образи, світоглядні категорії, жанри. Інтимно-психологічні, громадянські вірші, що залишились поза збірками. Елементи епосу в поемах Лесі Українки, міграція мотивів та образів у творчості поетеси.	2
3	Жанрове багатство драматургії Лесі Українки	Леся Українка як зачинатель «нової драми» в українській літературі. Жанрові різновиди її драматургії (драматична поема, драматичний діалог, етюд, власне драма, драма-феєрія). «Одержима» – перший зразок філософсько-психологічної драматичної поеми. Автобіографічні імпульси твору. Концепція репресованої культури в драмах «Вавилонський полон», «На руїнах». Тема духовного рабства та шляхів його подолання. «Кассандра» – твір пересторога в національному часопросторі. Джерела драми, антитеза як основний прийом композиції. Проблема життєвого вибору творчо обдарованої особистості в драмах «У пущі», «Оргія». Концепція свободи творчості. Повернення до теми національної неволі у драмі «Бояриня». Національно-визвольна ідея у творі, проблема пасивності зради. Оригінальне трактування світових образів у драмі «Камінний господар». Моральне кредо письменниці, ідеал краси, прагнення вищої духовної сутності у драмі-феєрії «Лісова пісня». Новаторство Лесі Українки-драматурга.	
4	Творчість М.Вороного та О.Олеся і модернізм	Полеміка М.Вороного з І.Франком. Поезія і театр у житті митця. Збірки «Ліричні поезії» (1911), «В сьайві мрій» (1913). Історія видання збірок поета. Праці Г.Вервеса, А.Ткаченка,	2

		<p>Т.Гундорової про М.Вороного.</p> <p>Трансформація історіософських мотивів у поема «Євшан-зілля». Актуалізація жанрових форм елегії, сонета, епіталами, мадригала, октави, тріолетів, експромтів. Зусилля митця щодо реалізації програми зближення української поезії з європейською. Олександр Олесь як один із найвизначніших представників українського модернізму. «Проблема Олеся» – інтепретація творчості митця І.Франком, С.Єфремовим, М.Євшаном, О.Грицаєм, П.Филиповичем, Г.Костюком, М.Неврлим, В.Петровим, Л.Голомб, О.Камінчук та ін. Жанрові форми лірики Олександра Олеся (пісня, романс, гімн. Молитва, лірична медитація, ліричний портрет, стилізація фольклорних форм). О.Олесь-драматург, творець поетичної символічної драми («Над Дніпром», «Золота нитка», «По дорозі в казку», «Ніч на полонині»).</p>	
5	Творчість В. Самійленка	<p>І.Франко, М.Рильський, М.Зеров про письменника. Багатогранність художнього таланту В.Самійленка. Оригінальні твори та переклади. Мотиви та поетика віршів, оновлення жанрових форм української лірики. Засоби і прийоми сатири у творчості поета (пародія, травестія, гротеск, метаморфоза). Гумористичні та сатиричні твори, їх тематичне багатство («Ельдорадо», «Пісня про віщого Василя», «Собаки», «На печі», «Патріот Іван»). Синтез неокласичних і романтичних тенденцій у віршах митця. Огляд прозових творів («Ідеальний чоловік», «Патріот»).</p>	2
6	В. Винниченко – найвизначніший представник українського неореалізму	<p>Історія вивчення творчості митця. І.Франко, Леся Українка, С.Єфремов про В.Винниченка. Вивчення творчості письменника М.Жулинським, І.Дзеверіним, Л.Дем'янівською, В.Хархун. Мала проза письменника початку ХХст. Лаконізм, психологізм, введення нових соціальних типажів: революціонер, політв'язень. Майстерність відтворення масових сцен. Контрасти соціального та психологічного плану, їх переплетення в долях героїв, різноманітних життєвих ситуаціях («На пристані», «Біля машини», «Краса і сила»). Трагізм становища талановитої людини з наймитської бідноти («Раб краси»). Відгомін подій 1905-1907р.р. у малій</p>	2

		<p>прозі В.Винниченка. Новела «Салдатики!».</p> <p>Українська національна ідея та шляхи її художнього осмислення в кризі призму гумору та сатири у малій прозі письменника («Уміркований та щирий», «Малорос-європесць»). Оповідання В.Винниченка про дітей. «Кумедія з Костем»: нескладна фабула і ефект «оманливого сподівання». Неоднозначне трактування дитячих характерів («Федько-халамидник»).</p>	
7	М.Коцюбинський – майстер української прози кінця ХІХ – початку ХХст.	<p>Творча еволюція М.Коцюбинського. Особливості поетики ранніх оповідань («Харитя», «Ціпов'яз»). Тема ламання національно-патріархальних традицій у татарському селі в нових суспільно-економічних умовах («В путах шайтана», «На камені»). Лірико-імпресіоністичний стиль та неоромантична ідея утвердження духовних цінностей у повісті «Тіні забутих предків». Жанрова природа новелістики М.Коцюбинського (нарис, етюд, образок, акварель, ескіз). Екзистенційна проблематика прози та її розв'язання з позицій гуманізму, віри в людину, сонцепоклонництва.</p>	2
8	Творчість О.Кобилянської	<p>Літературно-творчі зв'язки О.Кобилянської з діями української та європейської літератури. О.Кобилянська у критиці (статті О.Маковея, Лесі Українки, Г.Хоткевича). Літературна полеміка, започаткована статтею С.Єфремова «В поісках нової красоти» (1902). Участь у ній Лесі Українки, І.Франка, Г.Хоткевича. Альманах на пошану О.Кобилянської «За красою» (1905), виданий О.Луцьким. Повість «Людина» – зразок фемінного, неоромантичного письма. Типологічна схожість героїнь О.Кобилянської з героїнями європейської літератури. Ідейно-художнє новаторство повісті «Царівна». Особливості композиції, засоби характеротворення. Багатопроblemна повість «Земля». Тема влади землі в українській і світовій літературі. Сучасна інтерпретація твору у працях О.Ковальчук, В.Пахаренка, Н.Поліщук. Модифікація фольклорних образів, високий філософський зміст повісті «В неділю рано зілля копала».</p>	2
9	Покутська трійця. Стиль В.Стефаніка	<p>Письменники Покутської трійці. Періоди творчості В.Стефаніка. Збірки «Синя книжечка» (1899), «Камінний хрест» (1900), «Дорога» (1901), «Мое слово» (1905) – основний доробок першого періоду. Біографічні та суспільні причини тривалої творчої перерви. Твори 1916 – 1933р.р. як</p>	2

		<p>новий етап у діяльності письменника. Модифікація жанру новели в доробку Стефаника. Леся Українка про його твори. Реалістична основа діалогії «Виводили з села», «Стратився». Використання прийому анафоричної ретардації, художньої деталі, метафори, голосіння служить письменнику для зображення абсурдності людського буття. Еволюція від соціальної та психологічної проблематики до утвердження ідеї української державності у новелах В. Стефаника. Стиль письменника як синтез реалізму, імпресіонізму, експресіонізму та символізму. Специфіка мови творів письменника.</p>	
10	<p>Леся Мартович і Марко Черемшина як майстри реалістичні прози</p>	<p>Збірки оповідань «Нечитальник», «Хитрий Панько і інші оповідання», «Стрибожий дарунок і інші оповідання». Іронія, в'їдливий сарказм – визначальні риси стилю Марковича в ранньому оповіданні «Лумера». Розробка теми пролетаризації селянства в новелі «Мужицька смерть». Запровадження Мартовичем нового жанру – сатирична казка («Стрибожий дарунок», «Пророцтво грішника» та ін.). «Винайдений рукопис про руський край» – сатира проти всіх інституцій класового гноблення людини. Художній синтез творчості Л. Мартовича – повість «Забобон». Цикл поезій у прозі «Листки». Експериментування, ліризація, символіка, алегорія, поєднання символістського, неоромантичного, імпресіоністичного стилів. Книга новел «Карби». Різновиди новел М. Черемшини – суворо-реалістична з елементами імпресіонізму та лірико-імпресіоністична з широким використанням поетики гуцульського фольклору. Образ-символ «карби» в однойменній новелі. «Святий Миколай у гарті», «Більмо» – реалістичні новели з життя гуцульської бідноти. «Чічка», «Карби» – зразки лірико-імпресіоністичної новели. Ідейно-світоглядна еволюція М. Черемшини, розширення і збагачення проблематики його творів.</p>	2
11	<p>Жанрово-стильові особливості доробку А. Тесленка та С. Васильченка</p>	<p>Новела – основний жанр письменника. Форма нарації. Зображення життя наймитської голоти («Хуторяночка» та ін.), потягу селянських дітей до навчання («Школяр»), участі церкви у політичних репресіях («У схимника» та ін.). Гуманістичний пафос оповідання «За</p>	2

		<p>пашпортом». Цикл автобіографічних новел («Поганяй до ями» та ін.). Реалістична основа повісті «Страчене життя» Образи передових людей із середовища «нової демократії». Стислість, трагічна тональність, автобіографізм творів А.Тесленка. Реалізм і неоромантизм у стильовій манері С. Васильченка. Початок творчої праці. Оповідання «На чужину». Трагедія бідняцького життя («Відьма»); шукання трудящим селянином кращої долі («В темряві»); краса народної душі («На хуторі» та ін.). Життя сільських учителів у новелістиці С.Васильченка («З самого початку», «Вечеря»). Повість «Галант», оповідання «Мужицька арихметика». Посмішка, жарт у дитячих новелах С.Васильченка («Свекор» та ін.). «Дош» – лірико-імпресіоністичний безсюжетний малюнок. Праця над повістю «У бур'янах».</p>	
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	<p>Поезія Лесі Українки</p>	<p>Рецепція поетичної манери Лесі Українки в літературознавстві та критиці (праці М.Зерова, О.Камінчук, І.Франка). Лірика як духовна біографія Лесі Українки: «Contra spem spero», «Досвітні вогні», «Стояла я і слухала весну...». Тема «митець і світ» у віршах «Слово, чому ти не твердая криця...», «То be or not to be?», «До Музи», цикл «Ритми». Українські національні питання у циклах «Сльози-перли», «Невільничі пісні», «І ти колись боролась, мов Ізраїль...» та ін. Інтимно-психологічна поезія письменниці: «Уста говорять: «він навіки згину!...», «Квіток, квіток, як можна більше квітів...», «Твої листи завжди пахнуть зів'ялими трояндами...». Леся Українка, як найвизначніша представниця українського неоромантизму. Творча еволюція</p>	

		поетеси. Циклічність, та принципи музичний поліфонізм у структурі збірок «На крилах пісень» (1893), «Думи і мрії» (1899), «Відгуки» (1902).	
2	Драматургія Лесі Українки	Леся Українка як зачинатель «нової драми» в українській літературі. Жанрові різновиди її драматургії. «Одержима» – перший зразок філософсько-психологічної драматичної поеми. «Кассандра» – твір пересторога в національному часопросторі. Джерела драми, антитеза як основний прийом композиції. Проблема життєвого вибору творчо обдарованої особистості в драмах «У пущі», «Оргія». Концепція свободи творчості. Повернення до теми національної неволі у драмі «Бояриня». Оригінальне трактування світових образів у драмі «Камінний господар». Моральне кредо письменниці, ідеал краси, прагнення вищої духовної сутності у драмі-феєрії «Лісова пісня». Новаторство Лесі Українки-драматурга.	2
3	Лірика М.Вороного: мотиви, образи, жанри	Мотиви та образи лірики М.Вороного. Сакралізація сфери естетичного у творчості митця («Мавзолей», «Краса»). Цикл «Мандрівні елегії» як зразок формування символістичного дискурсу поезії М.Вороного. Інтертекстуальний зв'язок віршів митця з французьким і російським символізмом. Реалізація художньо-світоглядної категорії любові («Палімпсест», цикли «За брамою раю», «Разок намиста»). Естетизація патріотичного почуття («Ти не моя!», «Коли ти любиш рідний край...»).	2
4	Художні виміри лірики О.Олеся	Збірка О.Олеся «З журбою радість обнялась» (1907) як художнє означення плину життя в його діалектичній суперечності. Домінантні мотиви й образи, поєднання символічних і неоромантичних концепцій, національних і європейських засад у віршах митця. Суспільно-культурний резонанс наступних збірок: «Будь мечем моїм» (1909), «Поезії. Книга III» (1911), «Поезії. Книга V» (1917).	
5	Новелістика М. Коцюбинського	Мозаїчний тип новели як зразок імпресіоністичного стилю письменника («Невідомий», «Цвіт яблуні», «Intermezzo»). Проблема розвоєння особистості в етюді «Цвіт яблуні». Типологічна спорідненість твору із зразками світової літератури.	

		Відгомін революційних подій початку ХХ ст. у новелістиці письменника. Оманливий прийом драми, концепція естетизму у новелі «Intermezzo».	
6	Новелістика О. Кобилянської	Новелістика О.Кобилянської – самобутнє явище новаторської української прози. Новела «Битва» – зразок лірико-імпресіоністичного письма. Символіка та проблематика твору. Тема жіночої емансипації в новелах «Природа», «Некультурна», «Valse melancoligue», «Він і вона». Ідея відродження людини – основний пафос новелістики Кобилянської.	
7	Проза В. Винниченка	Проблема «чесності з собою» – домінантна риса творів письменника. Конкордизм, як власна модель світоустрою, у романі письменника «Слово за тобою, Сталіне». Тема України в період Радянського Союзу, як вплив «імперії-асимілятора» на національний характер колонізованого у творі. Проблема шлюбу, двійництва людини в романі «Записки Кирпатого Мефістофеля». «Сонячна машина» – перший в Україні фантастичний роман. Г.Костюк, П.Федченко, А.Волков, Г.Сиваченко, А.Градовський про жанр твору. Г. Баран про жанр пантопія, як цілісне осмислення твору В.Винниченка.	2
8	Новелістика В. Стефаника	Майстерність композиції та символіки новели «Камінний хрест», використання прийомів кінематографії. О.Кобилянська про твір. Діалогічна форма знеосіблених дійових осіб у новелі «З міста ідучи» сприяє поглибленню картини зубожіння селян. Екзистенційна проблематика у новелах про батьків і дітей («Діти», «Катруся», «Сама-самісінька»). Експресіоністична поетика новели «Новина». Стислість, лапідарність, драматична напруга викладу у новелі «Синя книжечка». Леся Українка про твір. Новела «Палій» як відгук на соціальні процеси галицького села на межі століть. Синтез прийомів реалізму, імпресіонізму та експресіонізму у новелі.	2
9	Синкретизм стильових модифікацій малої прози Леся Мартовича і Марка Черемшини	Особливості творчої манери Леся Мартовича. І.Франко про сатирика. Галицьке село на зламі двох століть у художньому зображенні Л.Мартовича («Мужицька смерть», «Винайдений	2

		рукопис про Руський край», «Стрибожий дарунок»). Тематика, образи, ідейна спрямованість новел збірки Марка Черемшини «Карби» («Святий Николай у гарті», «Чічка»). Авторська своєрідність використання народної говірки і фольклорної символіки. Проблематика, ідейне спрямування новел Марка Черемшини («Село потерпає», «Зрадник»).	
10	Проблематика прози доробку А. Тесленка та С.Васильченка	Автобіографічний характер творів А.Тесленка («Школяр», «Немає матусі!»). Зображення безрадісної долі наймита в белетристиці письменника «За пашпортом», «Хуторяночка». Проблема народної моралі в повісті «Страчене життя» А.Тесленка. Трагічна доля талановитих людей з народу у творах С.Васильченка («Талант»). Образи дітей та засоби їх художнього втілення («Свекор», «Дош»).	2
Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	
1	Леся Українка як прозаїк	Підготувати доповіді з презентацією	2
2	Поеми Лесі Українки	Доповіді з презентацією	4
3	Робота над поетичними текстами Лесі Українки	Вивчити напам'ять вірші «Contra spem spero», «Слово, чому ти не твердая криця...»	2
4	Робота над драматичними текстами Лесі Українки	Вивчити напам'ять монологи Мавки	2
5	Робота над текстами М.Вороного	Вивчити напам'ять вірш «Блакитна панна», «За Україну!»	2
6	Робота над текстами О.Олеся	Вивчити напам'ять вірші «О рідне слово...», «Коли б я знав...»	2
7	Творчість О.Олеся періоду еміграції	Творчість О.Олеся періоду еміграції (1919 - 1944). Збірки «Чужиною. Книга VII» (1919), «Княжа Україна» (1930), «Поезії. Книга X», «Кому повім печаль мою... Книга XI» (1931). Посилення аналітичного начала творчості митця, своєрідність розробки теми України, ностальгійний мотив туги. Оцінка еміграційної лірики сучасними дослідниками (Л.Голомб, О.Камінчук, П.Ляшкевич).	2

		Жанрові форми лірики Олександра Олеся (пісня, романс, гімн. Молитва, лірична медитація, ліричний портрет, стилізація фольклорних форм). Тестові завдання	
8	Творчість В. Самійленка	Доповідь із презентацією.	4
9	Літературне угруповання «Молода Муза»	І.Франко й молодомузівці. Остап Луцький як теоретик «Молодої Музи». Естетична платформа «Молодої Музи». Сецесійні мотиви та образи у творчості галицьких поетів.	4
10	Своєрідність творчості В.Пачовського.	Доповідь із презентацією.	4
11	Творчість П. Карманського	Збірки П.Карманського «З теки самоубийця...» (1899), «Ой люлі, смутку» (1906), «Блудні огні» (1907), «Пливе по морі тьми» (1909). Самотність, розчарування, песимізм – домінуючі мотиви лірики митця. І.Франко про творчість П.Карманського. Модифікація медитативної цвинтарної лірики письменника. Сильові поєднання символізму, неоромантизму у віршах П.Карманського.	4
12	Поетичний доробок Сидора Твердохліба	Доповідь із презентацією.	4
13	Доробок Б. Лепкого	Доповідь із презентацією.	4
14.	Творчість В. Бирчака	Тестові завдання	4
15	Творчість С.Черкасенка	Доповідь із презентацією.	4
16.	Новаторський характер драматургії Винниченка. Публіцистика.	Доповідь із презентацією.	4
17	Сильові особливості творів «Fata morgana», «Дорогою ціною»	Доповідь із презентацією.	4
18	Робота над текстами М.Коцюбинського	Вивчити напам'ять уривки (на вибір) із прози М.Коцюбинського («Fata morgana», «Хо, «Інтермецо»)	4
19	Тематичний та жанровий спектр прози О.Маковця	Доповідь із презентацією.	4
20	Антимілітарні твори Ольги Кобилянської «Назустріч долі», «Юда», «Лист засудженого вояка до своєї жінки». Реалізація національної ідеї в романі «Апостол Черні».	Тестові завдання	4

21	Новели В. Стефаника про події першої світової війни та її наслідки («Діточа пригода», «Гріх (Думає собі Касіяниха)», «Мати»). Новели «Марія» та «Сини»	Тестові завдання	4
22	Новели М.Черемшини років польської окупації («Ласка», «Писанки», «Верховина»).	Тестові завдання	2
23	Драматургія С.Васильченка. Народнописенна основа водевілю «На перші гулі». Художня трансформація уснопоетичних образів у ліричній комедії «Не співайте півні, не вменшайте ночі», досконалість композиції. Перекладацька діяльність С.Васильченка	Тестові завдання	2
24	Творчість Михайла Яцкова. Особливості жанру реалістичного оповідання в прозі Т.Бордуляка	Тестові завдання	2
25	Творчість Т.Бордуляка	Оригінальність самостійного художнього опрацювання поширених тем («Дай, Боже, здоровля корові», «Мати», «Дід Макар». Трилогія еміграції («Ось куди ми підемо, небого», «Бузьки», «Іван Бразилієць»). Ліричні та епічні елементи розповіді у трилогії. Твори початку ХХ ст., позначені впливом літературних віянь, імпресіоністичної поетики («Жура», «Передновок»). Наявність у них образів-символів (персоніфіковані образи Жури, Переднівку), ліричної схвильованості та експресивності розповіді. Привабливість морально-етичних, соціальних та національних ідеалів Т.Бордуляка. Самобутність творчої манери письменника-гуманіста.	2
26	Творчість Андрія Чайковського	Тестові завдання	4

5. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1			
Творчість українських письменників 50-х років XIX ст.			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	Культурно-історичні передумови розвитку української літератури к. XIX-п. XX століття. Український модернізм	Кінець XIX-початок XX ст. – доба модернізму в українській літературі. Орієнтація на течії в європейських літературах: пантеїстична, метафізична, містична філософія в довершених формах лірики. Зародження і розвиток нових принципів зображення людини. Антропоцентризм у літературі цього періоду. Філософські засади літературної творчості: відхід від позитивізму, зв'язок із течіями інтуїтивізму та екзистенціалізму. Літературний дискурс раннього українського модернізму. Дискусійні моменти раннього українського модернізму. Поєднання принципу краси з націєтворчою ідеєю як особливістю раннього українського модернізму. Структурно-семантична парадигма неоромантизму, яскраві його представники.	2
2	Поетична творчість Лесі Українки	Філософські та літературно-естетичні погляди Лесі Українки. Літературознавство та критика про творчість письменниці. Циклічність та принципи музичного поліфонізму у структурі збірок «На крилах пісень» (1893), «Думи і мрії» (1899), «Відгуки» (1902). Творчість Лесі Українки, як найвизначнішого представника українського неоромантизму. Домінантні мотиви та образи, світоглядні категорії, жанри. Інтимно-психологічні, громадянські вірші, що залишились поза збірками. Елементи епосу в поемах Лесі Українки, міграція мотивів та образів у творчості поетеси	2
3	В. Винниченко – найвизначніший представник українського неореалізму	Історія вивчення творчості митця. І. Франко, Леся Українка, С. Єфремов про В. Винниченка. Вивчення творчості письменника М. Жулинським, І. Дзевєрїним, Л. Дем'янівською, В. Хархун. Мала проза письменника початку XX ст. Лаконізм, психологізм, введення нових соціальних типажів: революціонер, політ'язень. Майстерність відтворення масових сцен. Контрасти соціального та психологічного плану, їх переплетення в долях героїв, різноманітних життєвих ситуаціях («На пристані», «Біля машини», «Краса і сила»). Трагізм становища талановитої людини з	2

		<p>наймитської бідноти («Раб краси»). Відгомін подій 1905-1907р.р. у малій прозі В.Винниченка. Нова «Салдатики!».</p> <p>Українська національна ідея та шляхи її художнього осмислення в кризі призму гумору та сатири у малій прозі письменника («Уміркований та щирий», «Малорос-європеєць»). Оповідання В.Винниченка про дітей. «Кумедія з Костем»: нескладна фабула і ефект «оманливого сподівання». Неоднозначне трактування дитячих характерів («Федько-халамидник»).</p>	
4	М.Коцюбинський – майстер української прози кінця ХІХ – початку ХХст.	<p>Творча еволюція М.Коцюбинського. Особливості поетики ранніх оповідань («Харитя», «Ціпов'яз»). Тема ламання національно-патріархальних традицій у татарському селі в нових суспільно-економічних умовах («В путах шайтана», «На камені»). Лірико-імпресіоністичний стиль та неоромантична ідея утвердження духовних цінностей у повісті «Тіні забутих предків». Жанрова природа новелістики М.Коцюбинського (нарис, етюд, образок, акварель, ескіз). Екзистенційна проблематика прози та її розв'язання з позицій гуманізму, віри в людину, сонцепоклонництва.</p>	2
5	Творчість О.Кобилянської	<p>Літературно-творчі зв'язки О.Кобилянської з діячами української та європейської літератури. О.Кобилянська у критиці (статті О.Маковея, Лесі Українки, Г.Хоткевича). Літературна полеміка, започаткована статтею С.Єфремова «В пошуках нової красоти» (1902). Участь у ній Лесі Українки, І.Франка, Г.Хоткевича. Альманах на пошану О.Кобилянської «За красою» (1905), виданий О.Луцьким. Повість «Людина» – зразок фемінного, неоромантичного письма. Типологічна схожість героїнь О.Кобилянської з героїнями європейської літератури. Ідейно-художнє новаторство повісті «Царівна». Особливості композиції, засоби характеротворення. Багатопроblemна повість «Земля». Тема влади землі в українській і світовій літературі. Сучасна інтерпретація твору у працях О.Ковальчук, В.Пахаренка, Н.Поліщук. Модифікація фольклорних образів, високий філософський зміст повісті «В неділю рано зілля копала».</p>	2
Практичний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	Поезія Лесі Українки	Рецепція поетичної манери Лесі Українки в літературознавстві та критиці (праці М.Зерова, О.Камінчук, І.Франка). Лірика як духовна біографія	2

		<p>Лесі Українки: «Contra spem spero», «Досвітні вогні», «Стояла я і слухала весну...». Тема «митець і світ» у віршах «Слово, чому ти не твердая криця...», «То be or not to be?», «До Музи», цикл «Ритми». Українські національні питання у циклах «Сльози-перли», «Невільничі пісні», «І ти колись боролась, мов Ізраїль...» та ін. Інтимно-психологічна поезія письменниці: «Уста говорять: «він навіки згину!...», «Квіток, квіток, як можна більше квітів...», «Твої листи завжди пахнуть зів'ялими трояндами...». Леся Українка, як найвизначніша представниця українського неоромантизму. Творча еволюція поетеси. Циклічність, та принципи музичний поліфонізм у структурі збірок «На крилах пісень» (1893), «Думи і мрії» (1899), «Відгуки» (1902).</p>	
2	Новелістика М. Коцюбинського	<p>Мозаїчний тип новели як зразок імпресіоністичного стилю письменника («Невідомий», «Цвіт яблуні», «Intermezzo»). Проблема розвоєння особистості в етюді «Цвіт яблуні». Типологічна спорідненість твору із зразками світової літератури. Відгомін революційних подій початку ХХ ст. у новелістиці письменника. Оманливий прийом драми, концепція естетизму у новелі «Intermezzo».</p>	2
	Новелістика О. Кобилянської	<p>Новелістика О.Кобилянської – самобутнє явище новаторської української прози. Новела «Битва» – зразок лірико-імпресіоністичного письма. Символіка та проблематика твору. Тема жіночої емансипації в новелах</p>	2

		«Природа», «Некультурна», «Valse melancolique», «Він і вона». Ідея відродження людини – основний пафос новелістики Кобилянської.	
	Проза В. Винниченка	Проблема «чесності з собою» – домінуюча риса творів письменника. Конкордизм, як власна модель світоустрою, у романі письменника «Слово за тобою, Сталіне». Тема України в період Радянського Союзу, як вплив «імперіо-асимілятора» на національний характер колонізованого у творі. Проблема шлюбу, двійництва людини в романі «Записки Кирпатого Мефістофеля». «Сонячна машина» – перший в Україні фантастичний роман. Г.Костюк, П.Федченко, А.Волков, Г.Сиваченко, А.Градовський про жанр твору. Г. Баран про жанр пантопія, як цілісне осмислення твору В.Винниченка.	2
Модуль самостійної роботи			
№ п/п	Тема	Види і форми роботи	Год.
1	Леся Українка як прозаїк	Підготувати доповіді з презентацією	2
2	Поеми Лесі Українки	Доповіді з презентацією	4
3	Робота над поетичними текстами Лесі Українки	Вивчити напам'ять вірші «Contra spem spero», «Слово, чому ти не твердая криця...»	4
4	Робота над драматичними текстами Лесі Українки	Вивчити напам'ять монологи Мавки	4
5	Робота над текстами М.Вороного	Вивчити напам'ять вірш «Блакитна панна», «За Україну!»	4
6	Робота над текстами О.Олеся	Вивчити напам'ять вірші «О рідне слово...», «Коли б я знав...»	4
7	Творчість О.Олеся періоду еміграції	Творчість О.Олеся періоду еміграції (1919 - 1944). Збірки «Чужиною. Книга VII» (1919), «Княжа Україна» (1930), «Поезії. Книга X», «Кому повім печаль мою... Книга XI» (1931). Посилення аналітичного начала творчості митця, своєрідність розробки теми України, ностальгійний мотив туги. Оцінка еміграційної лірики сучасними дослідниками (Л.Голомб, О.Камінчук, П.Ляшкевич). Жанрові форми лірики Олександра Олеся (пісня, романс, гімн. Молитва, лірична медитація, ліричний портрет, стилізація фольклорних форм).	4

		Тестові завдання	
8	Творчість В. Самійленка	Доповідь із презентацією.	4
9	Літературне угруповання «Молода Муза»	І.Франко й молодомузівці. Остап Луцький як теоретик «Молодої Музи». Естетична платформа «Молодої Музи». Сецесійні мотиви та образи у творчості галицьких поетів.	4
10	Своєрідність творчості В.Пачовського.	Доповідь із презентацією.	4
11	Творчість П. Карманського	Збірки П.Карманського «З теки самоубийця...» (1899), «Ой люлі, смутку» (1906), «Блудні огні» (1907), «Пливем по морі тьми» (1909). Самотність, розчарування, песимізм – домінантні мотиви лірики митця. І.Франко про творчість П.Карманського. Модифікація медитативної цвинтарної лірики письменника. Сильові поєднання символізму, неоромантизму у віршах П.Карманського.	4
12	Поетичний доробок Сидора Твердохліба	Доповідь із презентацією.	4
13	Доробок Б. Лепкого	Доповідь із презентацією.	4
14	Творчість В. Бирчака	Тестові завдання	4
15	Творчість С.Черкасенка	Доповідь із презентацією.	4
16	Новаторський характер драматургії Винниченка. Публіцистика.	Доповідь із презентацією.	4
17	Сильові особливості творів «Fata morgana», «Дорогою ціною»	Доповідь із презентацією.	4
18	Робота над текстами М.Коцюбинського	Вивчити напам'ять уривки (на вибір) із прози М.Коцюбинського («Fata morgana», «Хо, «Інтермецо»)	4
19	Тематичний та жанровий спектр прози О.Маковея	Доповідь із презентацією.	4
20	Антимілітарні твори Ольги Кобилянської «Назустріч долі», «Юда», «Лист засудженого вояка до своєї жінки». Реалізація національної ідеї в романі «Апостол Черні».	Тестові завдання	4
21	Новели В. Стефаніка про події першої світової війни та її наслідки («Діточа пригода», «Гріх (Думає собі Касіяниха)», «Мати»).	Тестові завдання	4

	Новели «Марія» та «Сини»		
22	Новели М.Черемшини років польської окупації («Ласка», «Писанки», «Верховина»).	Тестові завдання	4
23	Драматургія С.Васильченка. Народнописенна основа водевілю «На перші гулі». Художня трансформація уснопоетичних образів у ліричній комедії «Не співайте півні, не вменшайте ночі», досконалість композиції. Перекладацька діяльність С.Васильченка	Тестові завдання	4
24	Творчість Михайла Яцкова. Особливості жанру реалістичного оповідання в прозі Т.Бордуляка	Тестові завдання	4
25	Творчість Т.Бордуляка	Оригінальність самостійного художнього опрацювання поширених тем («Дай, Боже, здоровля корові», «Мати», «Дід Макар». Трилогія еміграції («Ось куди ми підемо, небого», «Бузьки», «Іван Бразилієць»). Ліричні та епічні елементи розповіді у трилогії. Твори початку ХХ ст., позначені впливом літературних віянь, імпресіоністичної поетики («Жура», «Передновок»). Наявність у них образів-символів (персоніфіковані образи Жури, Переднівку), ліричної схвильованості та експресивності розповіді. Привабливість морально-етичних, соціальних та національних ідеалів Т.Бордуляка. Самобутність творчої манери письменника-гуманіста.	4
26	Творчість Андрія Чайковського	Тестові завдання	4

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця-філолога з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійної компетентності широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу (упровадження комп'ютерної підтримки – схеми, презентації до лекцій, таблиці, зразки аналізу, ситуативне моделювання, проектування, опрацювання дискусійних питань; співбесіда, бесіда).

Методи контролю

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля. Тривалість виконання модульних контрольних завдань не повинна перевищувати двох академічних годин.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів

Рівень, шкала ECTS, оцінка	Теоретична підготовка Практичні вміння й навички
Високий, А (відмінно) 100 балів	Відповідь студента логічно правильно побудована, вичерпна, що відповідає змісту питання; він виявляє вміння вмотивувати власне бачення аналізованих питань, покликаючись на думки вчених. Студент опрацював рекомендовану до теми наукову літературу й питання, відведені на самостійне вивчення. Відповідь його зв'язна, послідовна й аргументована. Студент демонструє вміння підтверджувати теоретичний виклад матеріалу прикладами; вміння працювати з науковою літературою, робити правильні висновки. Самостійно виконує завдання різного рівня складності.
Високий, А (відмінно) 90 балів	Відповідь студента логічно правильно побудована, вичерпна, що відповідає змісту питання; він виявляє вміння вмотивувати власне бачення аналізованих питань, покликаючись на думки вчених, на прохання викладача. Студент опрацював рекомендовану до теми наукову літературу й питання, відведені на самостійне вивчення. Відповідь його зв'язна, послідовна й аргументована. Студент демонструє вміння підтверджувати

	теоретичний виклад матеріалу прикладами; вміння працювати з науковою літературою, робити правильні висновки. Самостійно виконує завдання різного рівня складності.
Вище середнього, В (дуже добре) 89 балів	Відповідь студента повна й аргументована, спирається на праці дослідників. Студент знає весь обсяг запропонованого в темі матеріалу, проте помиляється у неprinципових моментах у викладі теорії. Він ознайомився з основною рекомендованою літературою, опрацював питання, винесені на самостійне вивчення. Відповідь його логічна, викладена правильною літературною мовою. Під час відповіді студент аргументує теоретичний виклад матеріалу конкретними прикладами та демонструє вміння працювати з науковою літературою. Самостійно виконує завдання різного рівня складності. Може припускатися окремих неprinципових помилок.
Вище середнього, В (дуже добре) 82 бали	Відповідь студента достатньо повна й аргументована, спирається на праці дослідників. Студент знає обсяг запропонованого в темі матеріалу, проте помиляється у неprinципових моментах у викладі теорії. Він ознайомився з основною рекомендованою літературою, опрацював питання, винесені на самостійне вивчення. Відповідь його логічна, викладена літературною мовою. Під час відповіді студент аргументує теоретичний виклад матеріалу конкретними прикладами та демонструє вміння працювати з науковою літературою. Самостійно виконує завдання різного рівня складності. Припускається окремих неprinципових помилок.
Середній, С (добре) 81 балів	Студент висвітлює різні точки зору на обговорювану тему. Демонструючи знання повного обсягу матеріалу, студент може помилятися в окремих питаннях. Опрацювавши рекомендовану літературу, може допускати помилки у значимості того чи іншого джерела. Додаткові питання допомагають йому висловити думку. Не завжди дотримується логіки викладу, хоч і вільно орієнтується у матеріалі, але інколи припускається одиничних помилок. Студент володіє усним і письмовим мовленням. Під час відповіді студент переважно аргументує теоретичний виклад матеріалу конкретними прикладами та демонструє вміння працювати з науковою літературою. Самостійно виконує завдання різного рівня складності. Припускається окремих помилок.
Середній, С (добре) 74 бали	Студент висвітлює різні точки зору на обговорювану тему. Демонструючи знання обсягу матеріалу, студент може помилятися в окремих питаннях. Опрацювавши рекомендовану літературу, може допускати помилки у значимості того чи іншого джерела. Додаткові питання допомагають йому висловити думку. Не завжди дотримується логіки викладу, хоч і достатньо орієнтується у матеріалі, але припускається помилок. Студент володіє усним і письмовим мовленням. Під час відповіді студент переважно аргументує теоретичний виклад матеріалу конкретними прикладами та переважно демонструє вміння працювати з науковою літературою. Самостійно виконує завдання різного рівня складності. Припускається помилок.
Достатній, Д (задовільно) 73 бали	Відповідь студента неповна і недостатньо аргументована. Студент опрацював питання, що пропонуються на самостійне опрацювання, лише частково. Матеріал студентом засвоєно на рівні переказування, вивчене відтворює не завжди логічно і послідовно, але не губиться при необхідності навести приклад. Знає стандартні дефініції. У мові викладу трапляються окремі граматичні і стилістичні помилки. Під час відповіді студент мало аргументує теоретичний виклад матеріалу конкретними прикладами. Під час виконання різної складності завдань, студент користується зразком (інструкцією). Виконує завдання з помилками; робить висновки.

<p>Достатній, Д (задовільно) 64 бали</p>	<p>Відповідь студента неповна і недостатньо аргументована. Студент опрацював питання, що пропонуються на самостійне опрацювання, лише частково. Матеріал студентом засвоєно на рівні переказування, вивчене відтворює не завжди логічно і послідовно, губиться при необхідності навести приклад. Переважно знає стандартні дефініції. У мові викладу є граматичні і стилістичні помилки. Під час відповіді студент недостатньо аргументує теоретичний виклад матеріалу конкретними прикладами. Під час виконання різної складності завдань, студент користується зразком (інструкцією). Виконує завдання з помилками; робить висновки за допомогою викладача.</p>
<p>Достатній, Е (задовільно) 63 бали</p>	<p>Відповідь студента неповна і мало аргументована. Студент опрацював питання, що пропонуються на самостійне опрацювання, лише частково. Матеріал студентом засвоєно на рівні невпевненого переказування, вивчене відтворює не послідовно. Знає стандартні дефініції Він засвоїв частину матеріалу теми, але ці знання мають несистемний характер. У мові викладу є граматичні і стилістичні помилки. Під час відповіді студент аргументує теоретичний виклад матеріалу поодинокими конкретними прикладами. Під час виконання різної складності завдань, студент користується зразком (інструкцією). Виконує завдання з багатьма помилками; робить висновки, але не розуміє уповні мету роботи.</p>
<p>Достатній, Е (задовільно) 60 балів</p>	<p>Відповідь студента неповна і майже не аргументована. Студент опрацював питання, що пропонуються на самостійне опрацювання, лише частково. Матеріал студентом засвоєно на рівні невпевненого переказування, вивчене відтворює не послідовно. Знає стандартні дефініції Він засвоїв частину матеріалу теми, але ці знання мають несистемний характер. У мові викладу є граматичні і стилістичні помилки. Під час відповіді студент аргументує теоретичний виклад матеріалу поодинокими конкретними прикладами. Під час виконання різної складності завдань, студент користується зразком (інструкцією). Виконує завдання з багатьма помилками; робить висновки за допомогою викладача, але не розуміє мету роботи.</p>
<p>Початковий, FX (незадовільно) 59 балів</p>	<p>У студента відсутні знання матеріалу з теми. Він частково відповідає на поставлені запитання, але сам не спроможний викласти теоретичний матеріал. Студент не опрацював матеріал, що пропонується на самостійне вивчення; необізнаний з рекомендованою літературою. У його мовленні часто трапляються граматичні помилки, відчувається брак достатнього словникового запасу. Студент не демонструє вміння наводити конкретні приклади. Не може самостійно виконати завдання та зробити висновки, не розуміє мету роботи.</p>
<p>Початковий, FX (незадовільно) 35 балів</p>	<p>У студента відсутні знання матеріалу з теми. Він робить спроби відповісти на поставлені запитання, але сам не спроможний викласти теоретичний матеріал. Студент не опрацював матеріал, що пропонується на самостійне вивчення; необізнаний з рекомендованою літературою. У його мовленні часто трапляються граматичні помилки, відчувається суттєвий брак достатнього словникового запасу. Студент не демонструє будь-які вміння наводити конкретні приклади. Не може самостійно виконати завдання та зробити висновки, не розуміє мету роботи.</p>
<p>Початковий F (незадовільно) 34-1 бал</p>	<p>Студент повністю не знає матеріал теми Студент не демонструє вміння та навички</p>

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Рівень, шкала ECTS, оцінка	Теоретична підготовка Практичні вміння й навички
Високий, А (відмінно) 100 балів	Студент повно і всебічно розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми і може аргументовано її доводити. Усі види практичних завдань правильно виконані та оформлені належним чином
Високий, А (відмінно) 90 балів	Студент повно і всебічно розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми і може її доводити. Усі види практичних завдань правильно виконані і належним чином. Допущено окремі помилки в оформленні.
Вище середнього, В (дуже добре) 89 балів	Загалом студент повно розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, оперує поняттями і термінологією, демонструє належні знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми, однак недостатньо аргументовано її доводить. Усі види практичних завдань правильно виконані та оформлені, проте трапляються поодинокі помилки у виконанні завдань та їх оформленні
Вище середнього, В (дуже добре) 82 бали	Загалом студент розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, оперує поняттями і термінологією, демонструє належні знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми, однак недостатньо аргументовано її доводить. Усі види практичних завдань правильно виконані та оформлені, проте трапляються помилки у виконанні завдань та їх оформленні
Середній, С (добре) 81 бал	Студент розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, оперує поняттями і термінологією, демонструє знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми, однак не може аргументовано її довести. Усі види практичних завдань виконані та оформлені належним чином, проте допущено помилки у виконанні завдань та їх оформленні
Середній, С (добре) 74 бали	Студент переважно розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, оперує поняттями і термінологією, демонструє знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми, однак не може її довести. Практичні завдання переважно виконані та оформлені належним чином, проте допущено помилки у виконанні завдань та їх оформленні
Достатній, Д (задовільно) 73 бали	Студент розкриває не всі питання, винесені для самостійного опрацювання, невпевнено оперує поняттями і термінологією, демонструє знання більшості джерел. Студент припускається помилок при виконанні практичних завдань, завдання не оформлені належним чином, деякі завдання не виконані
Достатній, Д (задовільно) 64 бали	Студент розкриває не всі питання, винесені для самостійного опрацювання, невпевнено оперує поняттями і термінологією, демонструє знання окремих джерел. Студент припускається багатьох помилок при виконанні практичних завдань, завдання не оформлені належним чином, частина завдань не виконані
Достатній, Е (задовільно) 63 бали	Студент розкриває окремі питання, винесені для самостійного опрацювання, недостатньо розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається помилок, матеріал викладає нелогічно. Студент виконав лише

	50% завдань, винесених на самостійне опрацювання, допустив помилки при їх оформленні
Достатній, Е (задовільно) 60 балів	Студент розкриває окремі питання, винесені для самостійного опрацювання, недостатньо розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається помилок, матеріал викладає нелогічно. Студент з виконав лише 50% завдань, винесених на самостійне опрацювання, допустив численні помилки при їх оформленні
Початковий, FX (незадовільно) 59 балів	Студент у загальних рисах розкриває питання, винесені для самостійного опрацювання, не розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається помилок, матеріал викладає нелогічно. Студент виконав лише окремі завдання, винесені на самостійне опрацювання, не дотримався вимог при їх оформленні
Початковий, FX (незадовільно) 35 балів	Студент у загальних рисах розкриває поодинокі питання, винесені для самостійного опрацювання, не розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається численних помилок, матеріал викладає нелогічно. Студент виконав лише поодинокі завдання, винесені на самостійне опрацювання, не дотримався вимог при їх оформленні
Початковий F (незадовільно) 34-1 бал	Студент повністю не знає матеріал винесений на самостійне опрацювання Студент не виконав завдання, винесені на самостійне опрацювання

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Критерії оцінювання

1. Екзамен.

А. (відмінно) – 90-100 балів – повне, ґрунтове розкриття питань з використанням спеціальної термінології;

В (добре) – 82-89 балів – володіння узагальненими знаннями з предмета, вільне висвітлення питань з незначними помилками;

С (добре) – 74-81 балів - достатньо повні знання, відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з помилками;

Д (задовільно) 64-73 балів – відтворена значна частина матеріалу, відповідь правильна, але недостатньо осмислена;

Е (задовільно) 60-63 балів - студент володіє матеріалом на початковому рівні, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну частину матеріалу;

Ф (незадовільно) 35-59 балів – студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, здатний усно відтворити окремі частини теми, не володіє термінологією;

FX (незадовільно) 1-34 балів – відповідь відсутня.

2. Диференційований залік

А (відмінно) 90-100 балів – повна і правильна відповідь на теоретичні питання та виконане практичне завдання;

В (добре) 82-89 балів – повна і правильна відповідь на теоретичні питання та неповністю виконане практичне завдання;

С (добре) 74-81 балів – достатня відповідь на теоретичні запитання з деякими неточностями та виконане практичне завдання;

Д (задовільно) 64-73 балів – достатня відповідь на теоретичні запитання з неточностями та виконане практичне завдання;

Е (задовільно) 60-63 балів – поверхова відповідь на теоретичні питання та виконане практичне завдання;

Ф (незадовільно) 35-59 балів – правильна, але неповна відповідь на теоретичне запитання, невиконане практичне завдання;

FX (незадовільно) 1-34 балів – відсутність будь-якої відповіді на теоретичне запитання та невиконане практичне завдання.

3. Залік

- «зараховано», якщо у студента:

I. Повна і правильна відповідь на теоретичні питання та виконане, або неповністю виконане практичне завдання.

II. Достатня відповідь на теоретичні запитання з деякими неточностями, виконане практичне завдання.

III. Поверхова відповідь на теоретичні запитання, виконане практичне завдання.

- «незараховано», якщо у студента:

I. Правильна, але неповна відповідь на теоретичне запитання, невиконане практичне завдання.

II. Поверхова відповідь на теоретичне запитання та невиконане практичне завдання.

III. Відсутність будь-якої відповіді на теоретичне запитання та невиконане практичне завдання.

4. Письмова контрольна робота.

А (відмінно) 90-100 балів – ґрунтовне засвоєння програмного матеріалу;

В (добре) 82-89 балів – вільне висвітлення питань з незначними помилками;

С (добре) 74-81 балів – вільне висвітлення питань з помилками;

Д (задовільно) 64-73 балів – наявність у відповіді окремих неточностей, які свідчать про недостатнє засвоєння теоретичного матеріалу;

Е (задовільно) 60-63 балів – наявність у відповіді неточностей, які свідчать про недостатнє засвоєння теоретичного матеріалу ;

Ф (незадовільно) 35-59 балів – у відповіді є суттєві помилки, вони свідчать про повне незнання термінології;

FX (незадовільно) 1-34 балів – відсутність будь-якої відповіді.

5. Реферат

А (відмінно) 90-100 балів – глибоке розкриття проблеми;

В (добре) 82-89 балів – тема розкрита недостатньо повно;

С (добре) 74-81 балів – тема розкрита неповно;

Д (задовільно) 64-73 балів – тема розкрита поверхово;

E (задовільно) 60-63 балів – реферат суто компілятивного рівня ;

F (незадовільно) 35-59 балів – розкритий лише окремий аспект проблеми;

FX (незадовільно) 1-34 балів – реферат відсутній.

6. Усна відповідь.

A (відмінно) 90-100 балів – повне і ґрунтовне розкриття теми;

B (добре) 82-89 балів – повне і ґрунтовне розкриття теми з окремими неточностями;

C (добре) 74-81 балів – вільне висвітлення теми з незначними помилками;

D (задовільно) 64-73 балів – орієнтація у програмовому матеріалі з помилками у використанні термінології;

E (задовільно) 60-63 балів – орієнтація у програмовому матеріалі з суттєвими неточностями та помилками у використанні термінології;

F (незадовільно) 35-59 балів – часткове відтворення основного змісту теми, незнання спеціальної термінології;

FX (незадовільно) 1-34 балів – відсутня або повністю неправильна відповідь.

Критерії оцінювання презентації

A (відмінно) 90-100 балів – кількість слайдів більше 20, логічна послідовність їх розташування, повне, ґрунтовне розкриття теми з використанням спеціальної термінології;

B (добре) 82-89 балів – кількість слайдів 18-20, логічна послідовність їх розташування, вільне висвітлення теми з незначними помилками;

C (добре) 74-81 балів – кількість слайдів 15-17, дещо порушена логічна послідовність їх розташування, тема розкрита повно, логічно, але з помилками;

D (задовільно) 64-73 балів – кількість слайдів 13-14, переважно логічно послідовно розташовані, матеріал розкрито правильно, але недостатньо осмислено;

E (задовільно) 60-63 балів – кількість слайдів не менше 10-12, частково логічно послідовно розташовані, матеріал розкрито на початковому рівні;

F (незадовільно) 35-59 балів – кількість слайдів менше 10, відсутня логічна послідовність їх розташування, відтворено окремі частини теми, студент не володіє термінологією;

FX (незадовільно) 1-34 балів – відсутність презентації.

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ

Час виконання 80 хвилин

Вид контролю: екзаменаційний тест

Мета тестового контролю:

Структура тесту

Тест складається з 30 завдань, за які студент може набрати 46 тестових балів.

За умови успішного розв'язання тестових завдань, студент може набрати від 23 до 46 тестових балів. Студентові, який набрав від 1 до 22 тестових балів, тест не зараховується.

Загальні критерії оцінювання тестових завдань

Оцінка «відмінно» – студент дав не менше 90% правильних відповідей.

Оцінка «добре» – студент дав не менше 70% правильних відповідей.

Оцінка «задовільно» – студент дав не менше 50% правильних відповідей.

Оцінка «незадовільно» – студент дав менше 50% правильних відповідей.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ
46	100	А відмінно	22	59	FX Незадовільно
45	97		21	56	
44	95		20	52	
43	93		19	49	
42	91		18	45	
41	89	В добре	17	42	
40	86		16	38	
39	84		15	35	
38	82		14	34	
37	80	С добре	13	29	
36	78		12	26	
35	76		11	23	
34	74		10	21	
33	72		9	19	
32	71	D задовільно	8	17	
31	69		7	15	
30	67		6	13	
29	67		5	10	

28	65	Е задовільно	4	8
27	64		3	6
26	63		2	4
25	62		1	2
24	61		0	1
23	60			

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ

Час виконання 80 хвилин

Вид контролю: заліковий тест

Мета тестового контролю:

Структура тесту

Тест складається з 50 завдань, за які студент може набрати 75 тестових балів.

За умови успішного розв'язання тестових завдань, студент може набрати від 38 до 75 тестових балів. Студентові, який набрав від 1 до 37 тестових балів, тест не зараховується.

Загальні критерії оцінювання тестових завдань

Оцінка «відмінно» – студент дав не менше 90% правильних відповідей.

Оцінка «добре» – студент дав не менше 70% правильних відповідей.

Оцінка «задовільно» – студент дав не менше 50% правильних відповідей.

Оцінка «незадовільно» – студент дав менше 50% правильних відповідей.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ
75	100	А відмінно	37	59	
74	98		36	48	FX
73	97		35	46	незадовільно

72	96	В добре	34	45	
71	94		33	44	
70	93		32	42	
69	92		31	41	
68	90		30	40	
67	89		29	39	
66	88		28	38	
65	86		27	37	
64	85		26	34	
63	84		25	33	
62	82		24	32	
61	81	С добре	23	30	
60	80		22	29	
59	78		21	28	
58	77		20	26	
57	76		19	25	
56	74	D задовільно	18	24	
55	73		17	22	
54	72		16	21	
53	73		15	20	
52	70		14	18	
51	68		13	17	
50	70		12	16	
49	68		11	14	
48	66		10	13	
47	65		9	12	
46	64		8	10	
45	63	Е задовільно	7	9	
44	62		6	8	
43	61		5	6	
42	60		4	5	
41	63		3	4	
40	62		2	2	

39	61			1	1	
38	60					

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ

Час виконання 80 хвилин

Вид контролю: заліковий тест

Мета тестового контролю:

Структура тесту

Тест складається з 50 завдань, за які студент може набрати 100 тестових балів.

Відповіді на завдання тесту не потребують словесного вираження думок, а тільки вибору однієї правильної відповіді з трьох і п'яти запропонованих варіантів.

За кожен правильну відповідь нараховується 2 бали.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ
50	100	А відмінно	25	59	FX незадовільно
49	98		24	57	
48	96		23	56	
47	94		22	54	
46	92		21	52	
45	90		20	49	
44	88	В добре	19	47	
43	86		18	45	
42	85		17	42	

41	84	С добре		16	40	
40	83			15	38	
39	80			14	36	
38	78			13	35	
37	76			12	34	
36	75	D задовільно		11	33	X незадовільно
35	74			10	31	
34	73			9	29	
33	70			8	23	
32	69			7	18	
31	67			6	13	
30	65			5	8	
29	64			4	5	
28	63			3	3	
27	62			2	2	
26	60	E задовільно		1	1	

Сумарна оцінка заноситься до залікової книжки й відомості.

ТЕСТИ

для підсумкового контролю знань, умінь і навичок студентів

1 тип

- Як називався роман О. Кобилянської?
  - «Апостол черні»;
  - «Павло Апостол»;
  - «Апостольський престол»;
  - «Апостол».
- Фільм-екранізація якого з творів О. Кобилянської увійшов до серіалу «Острів любові»?
  - «Природа»;
  - «Битва»;
  - «Царівна»;
  - «Людина».
- Кому належить псевдонім “Марко Черемшина”?
  - О. Кандибі;
  - І. Семанюку;
  - М. Яцкову;
  - Т. Бордуляку.
- Хто з поетів сказав: “За честь і правду все віддай, / Коли ти любиш рідний край!”?

- А) О. Олесь;
Б) М. Вороний;
В) В. Пачовський.
Г) Б. Лепкий.
5. Кому належить збірка поезій “Кому повім печаль мою...”?
А) О. Олесеви;
Б) П. Карманському;
В) В. Пачовському;
Г) В. Самійленкові.
6. Кому з героїнь Лесі Українки належать слова: “Стане початком тоді мій кінець”:
А) Мавці;
Б) Касандрі;
В) Килині;
Г) Любі Гощинській.
7. Чому ряд українських письменників кінця ХІХ — початку ХХ століття називали «тарасівцями»?
А) за належність до “Братства тарасівців”;
Б) за захоплення в своїх творах постаттю Тараса Трясила;
В) за переспіви в творах сюжетних колізій повісті “Тарас Бульба” М. Гоголя;
Г) за виступи проти заборони вшанування Т. Шевченка в 1914 році.
8. Як звався персонаж новели «Інтермецо» М. Коцюбинського?
А) Никодим;
Б) Оверко;
В) Тимотей;
Г) Онисько.
9. Кому з поетес належить стаття про новоромантизм?
А) Дніпровій Чайці;
Б) Олені Пчілці;
В) Лесі Українці;
Г) Одарці Романовій.
10. Хто в казці М. Коцюбинського “Хо” зазірав до вікон і насміхався над людськими страхами?
А) Заєць;
Б) Хо;
В) Сарна;
Г) Сонце.
11. Хто з названих авторів сказав: “За Україну / З огнем завзяття / Рушаймо, браття, / Всі вперед!”?
А) О. Олесь;
Б) М. Вороний;
В) Б. Лепкий;
Г) А. Тесленко.
12. Кому належить твір "Сила і краса" (згодом відомий під назвою "Краса і сила")?
А) П. Карманському;
Б) В. Винниченку;
В) Лесі Українці;
Г) С. Васильченку.
13. Коли вийшла збірка поезій О. Олесея “З журбою радість обнялась”?
А) 1920;
Б) 1907;
В) 1900;
Г) 1899.
14. У якому з творів М. Коцюбинського опоетизовано образ дівчини Марічки?
А) «Фата Моргана»;

- Б) «Тіні забутих предків»;
В) «Дорогою ціною»;
Г) «Подарунок на іменини».
15. Хто з акторів виконав роль Ореста в екранізації драми Лесі Українки «Блакитна троянда»?
А) Олександр Богданович;
Б) Богдан Ступка;
В) Іван Миколайчук;
Г) Іван Гаврилюк.
16. Хто з названих поетів не належав до «Молодої музи»?
А) В. Самійленко;
Б) О. Луцький;
В) В. Пачовський;
Г) Б. Лепкий.
17. Кому належить монографія «Міфологічний горизонт українського модернізму»?
А) Н. Шумило;
Б) Ю. Кузнецову;
В) Я. Поліщуку;
Г) О. Забужко.
18. Який із цих поетів-молодомузівців виступав перед учителями Херсона на українознавчих курсах?
А) С. Твердохліб;
Б) П. Карманський;
В) Б. Лепкий;
Г) В. Бирчак.
19. Як називають тріаду: В. Стефаник, Марко Черемшина, Лесь Мартович?
А) Галицька трійця;
Б) Покутська трійця;
В) Руська трійця;
Г) Карпатська трійця.
20. У якому з творів В. Винниченка репрезентовано династію Іваненків?
А) «Чесність із собою»;
Б) «Сонячна машина»;
В) «Слово за тобою, Сталіне!»;
Г) «Поклади золота».
21. Як називається поетична антологія, упорядкована І. Франком і видана 1903 року?
А) «Акорди»;
Б) «Поетичне мистецтво»;
В) «Багаття»;
Г) «Українська муза».
22. Основою якої модерністської течії є поняття образу як самодостатньої одиниці поетики художнього твору?
А) імпресіонізму;
Б) дадаїзму;
В) імажизму;
Г) символізму.

Завдання 23-34 множинного вибору з трьома правильними відповідями. Кожне правильно виконане завдання оцінюється 2 балами.

23. Із перелічених назвіть твори Марка Черемшини:
А) «Апостол черні»;
Б) «Карби»;
В) «Чічка»;
Г) «Давня казка»;

- Г) «Невідомий»;
- Д) «Біда навчить» ;
- Е) «Новина»;
- Є) «Святий Николай у гарті».

24. Якими рисами характеризується модернізм:

- А) реалістичне зображення дійсності;
- Б) надання переваги творчій інтуїції ;
- В) деперсоналізація, плакатність у висловлюваннях;
- Г) особлива увага до внутрішнього світу особистості;
- Ґ) схильність до містицизму;
- Д) змалювання типових характерів у типових обставинах;
- Е) дотримання теорії трьох єдностей;
- Є) посилений інтерес до фольклору.

25. Які з цих творів є драматичними?

- А) «Айстри»;
- Б) «Карби»;
- В) «Земля обітована»;
- Г) «Давня казка»;
- Ґ) «У катакомбах»;
- Д) «Біда навчить» ;
- Е) «На полі крові»;
- Є) «Святий Николай у гарті».

25. Хто з цих письменників кінця ХІХ - початку ХХ ст. жив у Херсоні?

- А) Григорій Чупринка;
- Б) Микола Чернявський;
- В) Дніпрова Чайка;
- Г) Архип Тесленко;
- Ґ) Дмитро Маркович;
- Д) Леся Українка;
- Е) Василь Стефаник;
- Є) Лесь Мартович.

27. Кому з цих письменників кінця ХІХ - початку ХХ ст. судилося стати жертвами репресій?

- А) Микола Вороний;
- Б) Микола Чернявський;
- В) Михайль Семенко;
- Г) Олексій Плющ;
- Ґ) Одарка Романова;
- Д) Марко Черемшина;
- Е) Василь Стефаник;
- Є) Лесь Мартович.

28. Які зі збірок творів належать Маркові Черемшині?

- А) «Парасочка»;
- Б) «Синя книжечка»;
- В) «Моє слово»;
- Г) «Верховина»;
- Ґ) «Дорога»;
- Д) «Земля»;
- Е) «Камінний хрест»;
- Є) «Село за війни».

29. Які з названих творів В. Самійленка вирішені в жанрі драматургії?

- А) «Ельдорадо»;
- Б) «Чураївна»;

- В) «У Гайхан-бея»;
  - Г) «На печі»;
  - Г) «Дядькова хвороба»;
  - Д) «Мудрий кравець»;
  - Е) «Дума-цяця»;
  - Є) «Вечірня пісня».
30. Які з цих перекладів українською належать М. Вороному?
- А) «Інтернаціонал»;
  - Б) «Енеїда»;
  - В) «Одіссея»;
  - Г) «Каїн»;
  - Г) «Дон Кіхот»;
  - Д) «Марсельєза»;
  - Е) «Іліада»;
  - Є) «Варшавянка».
31. Вкажіть на стильові тенденції, характерні для творчості М. Коцюбинського:
- А) барокова;
  - Б) класицистична;
  - В) сентименталістська;
  - Г) імпресіоністична;
  - Г) неоромантична;
  - Д) реалістична;
  - Е) сюрреалістична;
  - Є) акмеїстична.
32. Вкажіть серед названих літературні альманахи та антології початку ХХ ст.:
- А) «Акорди»;
  - Б) «Степ»;
  - В) «Багаття»;
  - Г) «Українська муза».
  - Г) «Нива»;
  - Д) «Рада»;
  - Е) «Русалка Дністрова»;
  - Є) «Ластівка».
33. Вкажіть серед названих літературних альманахів та антологій ті, що були видані в Херсоні:
- А) «Акорди»;
  - Б) «Степ»;
  - В) «Багаття»;
  - Г) «З потоку життя»;
  - Г) «Нива»;
  - Д) «Рада»;
  - Е) «Русалка Дністрова»;
  - Є) «Перша ластівка».
34. Які з цих українських авторів стали емігрантами?
- А) О. Олесь;
  - Б) П. Карманський;
  - В) В. Пачовський;
  - Г) В. Винниченко;
  - Г) М. Чернявський;
  - Д) Дніпрова Чайка;
  - Е) Г. Комарова;
  - Є) О. Плющ.

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Арзанюк О.С. Історія української літератури кінця XIX – поч. XX ст.: навч. посібник / О.С. Арзанюк, С. К. Бровченко.- Львів, 2006.- 340 с.
2. Вальчевська О.І. Історія української літератури кінця XIX – поч. XX ст.: навч. посібник. - .- Львів, 2008.- 315 с.
3. Жулинський М. Слово і доля: навчальний посібник / М.Жулинський.- К.,2002.
4. Жулинський М. Українська література: творці і твори: учням, абітурієнтам, студентам, учителям / М. Жулинський. – К., 2011. – 1152 с.
5. Зборовська Н. Код української літератури: проект психоісторії новітньої української літератури: монографія / Н. Зборовська. – К., 2006. – 504 с.
6. Історія української літератури XIX ст.: у 2 кн. / за ред.М.Жулинського. – К.,2005. – Кн.1. – 636 с.
7. Історія української літератури XIX ст.: у 2 кн. / за ред.М.Жулинського. – К., 2006. – Кн.2. – 712 с.
8. Історія української літератури XIX ст.: 70-90-і рр. / за ред.О.Гнідан: у 2 кн. – К.,2002. – Кн.1. – 614 с.
9. Історія української літератури XIX ст.: 70-90-і рр. /за ред.О.Гнідан: у 2 кн. – К.,2003. – Кн.2. – 440 с.
10. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст.: підручник у 10 т. / Ю.Ковалів. – К.: Академія, 2013. – Т.1. – 512 с.
11. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст.: підручник у 10 т. / Ю.Ковалів. – К.: Академія, 2013. – Т.2. – 624 с.
12. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. – К.,2007. – Т.1. – 608 с.
13. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. – К.,2007. – Т.2. – 624 с.
14. Українське слово: хрестоматія української літератури та літературної критики XX століття.: у 4 книгах. – К, 2001

Допоміжна

1. Агеєва В. Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму: Монографія. – К: Факт, 2003.
2. Василь Стефаник : наближення / за ред. Степана Хороба. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2017. – 512 с.
3. Голомб Л. Із спостережень над українською поезією XIX-XX століть: Збірник статей. – Ужгород: Гражда, 2005.
4. Голомб Л. Три поети українського модернізму: Олександр Олесь, Григорій Чупринка, Микола Філянський: Монографія. – Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2011.
5. Демченко І. Особливості поезики Ольги Кобилянської: монографія. – К.: Твім інтер, 2001. – 208 с.
6. Малютіна Н. Українська драматургія кінця XIX-поч. XX ст.: аспекти родо-жанрової динаміки: монографія.- Одеса, 2006. – 352 с.
7. Моринець В. Національні шляхи українського поетичного модерну першої половини XX ст.: Україна і Польща. – К, 2002.
8. Панченко В. Є. Володимир Винниченко: парадокси долі і творчості: Книга розвідок і мандрівок / В.Є. Панченко – К.: Тфім інтер, 2004.– 288 с.
9. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму.- Івано-Франківськ, 2002.
10. Равинська П.І. Українська література кінця XIX-поч. XX ст.– Харків, 2008. – 516 с.

11. Хороб С. Українська модерна драма кінця XIX-поч. XX ст (неоромантизм, символізм, експресіонізм). - Івано-Франківськ, 2002.
12. Шумило Н. Під знаком національної самобутності.- К.: Задруга, 2003.- 354 с.

Інтернет-ресурси

Електронні бібліотеки

Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/ebook>) – найбільше зібрання книг, журналів, видань, карт, нот, образотворчих матеріалів, рукописів, стародруків, газет, документів на нетрадиційних носіях інформації;

Українська бібліотека (<http://www.lib.org.ua>) – систематизована бібліотека за розділами: суспільні науки, політика, економіка, історія, культура, біографії, релігія, теологія, права людини;

Український центр (<http://www.ukrcenter.com>) – твори українських і зарубіжних авторів, фольклорні твори, наукові праці та дослідження в галузі української мови та літератури);

Бібліотека Мережі української літератури (<http://www.ukrlib.com.ua>) – біографії та твори українських письменників, реферати, творчі роботи.

Екзаменаційні питання

1. Кінець XIX – початок XX ст. – доба модернізму в українській літературі.
2. Збірка Олександра Олеся «З журбою радість обнялась». Домінуючі мотиви й образи.
3. Еволюція художнього мислення в українській літературі на зламі століть. Філософські засади літературної творчості.
4. Своєрідність малої прози В.Винниченка. Проблематика оповідання «Раб краси».
5. Різноманітність напрямів і течій у літературі кінця XIX – початку XX ст. Синкретизм мистецтва і широке застосування його в епічних формах.
6. Літературний дискурс раннього українського модернізму. Полеміка естетичних поглядів М.Вороного та І.Франка.
7. Відгомін подій 1905-1907р.р. у малій прозі В.Винниченка. Новела «Салдатики!».
8. Мотиви та образи лірики М.Вороного.
9. Структурно-семантична парадигма неоромантизму, яскраві його представники. Творчість Лесі Українки, як найвизначнішого представника українського неоромантизму.
10. Галицьке село на зламі двох століть у художньому зображенні Леся Мартовича.
11. Своєрідність збірки «На крилах пісень» Лесі Українки.

12. Модифікація жанру новели в доробку Стефаника. Реалістична основа діалогії «Виводили з села», «Стратився».
13. Олександр Олесь як один із найвизначніших представників українського модернізму. «Проблема Олеся» в українському літературознавстві.
14. Естетична позиція членів «Молодої музи».
15. Особливості індивідуального стилю Тимофія Бордуляка.
16. Суспільно-культурний резонанс збірок Олександра Олеся «Будь мечем моїм» (1909).
17. Українська національна ідея та шляхи її художнього осмислення в оповіданні «Малорос-європеєць» В. Винниченка.
18. Домінантні мотиви та образи збірки «Відгуки» (1902) Лесі Українки.
19. Леся Українка як зачинатель «нової драми» в українській літературі. Конфлікти і характери, прототипи драми «У пущі».
20. Реалізація художньо-світоглядної категорії любові у віршах М. Вороного («Палімпсест», цикли «За брамою раю», «Разок намиста»).
21. Проблема роздвоєння особистості в етюді М. Коцюбинського «Цвіт яблуні».
22. Інтимно-психологічні вірші Лесі Українки.
23. Конкордизм, як власна модель світоустрою, у романі В. Винниченка «Слово за тобою, Сталіне».
24. Ідеал краси, прагнення вищої духовної сутності у драмі Лесі Українки «Лісова пісня».
25. Відгомін революційних подій початку ХХ ст. у новелістиці М. Коцюбинського.
26. Аналіз драми Лесі Українки «Оргія».
27. Творчість Олександра Олеся періоду еміграції. Оцінка еміграційної лірики сучасними дослідниками.
28. Реалістичні новели з життя гуцульської бідноти Марка Черемшини («Святий Миколай у гарті», «Більмо» та ін.).
29. Мотиви та образи у творчості поетів «Молодої Музи».
30. Новаторський характер драматургії В. Винниченка. Порушення соціальних і моральних проблем в п'єсі «Чорна Пантера і Білий Медвідь».
31. Концепція естетизму у новелі М. Коцюбинського «Intermezzo».
32. Неоромантична ідея утвердження духовних цінностей у повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків».
33. Майстерність О. Кобилянської – пейзажистки. Символіка та проблематика новели «Битва».
34. БагатопроBLEMність повісті О. Кобилянської «Земля». Своєрідність композиції твору.
35. Образ жінки-матері у прозі В. Стефаника («Діточа пригода», «Марія», «Мати»).
36. Проблематика драми В. Винниченка «Між двох сил».

- 37.Тема жіночої емансипації в новелах О.Кобилянської «Природа», «Некультурна».
- 38.Краса як імпульс до творчості у віршах «Блакитна панна», «Краса» М.Вороного
- 39.Жанрові різновиди новелістики О.Кобилянської. Художня своєрідність твору О.Кобилянської «Valce melancolique».
- 40.Трансформація історіософських мотивів у поемі М.Вороного «Євшан-зілля».
- 41.Феномен європейського експресіонізму та його українська версія. В.Стефанік як експресіоніст («Новина», «Камінний хрест»).
- 42.Інтертекстуальний зв'язок віршів М.Вороного з французьким і російським символізмом.
- 43.Мотиви, образи збірки «Думи і мрії» Лесі Українки.
- 44.Проблематика роману «Слово за тобою, Сталіне!» В.Винниченка.
- 45.Художня своєрідність роману «Слово за тобою, Сталіне!» В.Винниченка.
- 46.Політична позиція Олександра Олеся у віршах «Яка краса: відродження країни!», «Три менти» та ін.
- 47.«О слово рідне...»Олександра Олеся
- 48.Особливості конфлікту в повісті «Тіні забутих предків» М.Коцюбинського.
- 49.Жанрові та композиційні особливості у драмі «Лісова пісня» Лесі Українки.
- 50.Вороний про природу.
- 51.Естетична позиція М.Вороного. Роль «Відозви» у становленні раннього українського модернізму.
- 52.Характеристика дійових осіб в п'єсі «Чорна Пантера і Білий Медвідь» В.Винниченка.
- 53.Особливості поезики циклу «За брамою раю» М.Вороного.
- 54.Художня своєрідність новели «Intermezzo» М.Коцюбинського.
- 55.Проблематика нарису «Невідомий» М.Коцюбинського.
- 56.Філософське осмислення буття у віршах «Чари ночі», «З журбою радість обнялась» та ін. Олександра Олеся.

Зміни та доповнення
на 20___ / 20___

Затверджено

протокол від «__» _____ 20__ засідання
кафедри _____

Завідувач кафедри _____ (_____)

**Зміни та доповнення
на 20__ / 20__**

Затверджено

протокол від «__» _____ 20__ засідання
кафедри _____

Завідувач кафедри _____ (_____)

**Зміни та доповнення
на 20__ / 20__**

Затверджено

протокол від «__» _____ 20__ засідання
кафедри _____

Завідувач кафедри _____ (_____)

